

Тут можна аднойчы сустрэцца, каб потым быць разам — у жыцці і думках, у справах. Як Купала і Колас — у літаратуры. Назаўсёды разам. Нават юбілей іх сёлетні — не падзеліш. А ўсё таму...

«Мотальскія прысмакі» прайшлі пад знакам 590-й гадавіны мястэчка. Вясковыя любяць свой Моталь, і жартуюць увішні маладзіцы: «Якое Іванова? Тое, што каля Масквы? — Не, тое, што каля Моталі!»

Дыета, якая дазваляе знізіць узровень халестэрыну, — першы абавязковы крок у лячэнні атэрасклерозу. Пры гэтым ужыванне тлушчэй неабходна скараціць прыкладна на адну трэць.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ СТАБІЛЬНАЕ ФУНКЦЫЯНАВАННЕ ВАЛЮТНАГА РЫНКУ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка 13 жніўня прыняў у дакладам старшыню праўлення Нацыянальнага банка Надзею Ермакову. Кіраўніку дзяржавы было далажана аб сітуацыі на валютным рынку і крыдэтанаванні эканомікі ў цэлым.

Размова таксама ішла аб рабоце банкаўскай сістэмы з насельніцтвам па ўкладах, па крыдэтах, у тым ліку па крыдэтанаванні жыллёвага будаўніцтва.

Прэзідэнт паставіў задачу забяспечыць безумоўную рэалізацыю ўсіх намечаных планаў па стабільным функцыянаванні валютнага рынку. Аляксандр Лукашэнка асабліва падкрэсліў, што золатавалютныя рэзервы павінны быць сфарміраваны ў заданым аб'ёме.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ўрад сумесна з Нацыянальным банкам павінны забяспечыць утрыманне інфляцыі ў рамках зададзеных параметраў.

Асабліва ўвагу Аляксандр Лукашэнка ўдзяліў уплыву Нацыянальнага банка на працэсы нарощвання эканомікі.

Як запэўніла кіраўнік Нацбанка, ёсць усе перадумовы для таго, каб павялічыць экспарт, што ў сваю чаргу гарантуе магчымасць дакладнага абслугоўвання знешніх крыдэтных абавязанстваў і ўтрыманне золатавалютных рэзерваў на ўзроўні бяспекі.

ПРЭЗІДЭНТ БЕЛАРУСІ ПАВІНШАВАЎ ФІДЭЛЯ КАСТРА РУСА З ДНЁМ НАРАДЖЭННЯ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста павіншаваў Фідэля Кастра Руса з днём нараджэння.

«Беларусь і Куба ў красавіку 2012 года адзначылі 20-годдзе з дня ўстаўнення дыпламатычных адносін. За гэты перыяд беларуска-кубінскія сувязі, заснаваныя на прынцыпах дружбы, узаемаразумення і даверу, дасягнулі высокага ўзроўню стратэгічнага партнёрства», — гаворыцца ў віншаванні.

Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што праведзеныя ў час афіцыйнага візиту на Кубу сустрэчы і дасягнутыя па іх выніках пагадненні стануць новым імпульсам для далейшага паглыблення шматграннага супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА НАКІРАВАЎ СПАЧУВАННІ ПРЭЗІДЭНТУ ІРАНА Ў СВЯЗІ З АХВЯРАМІ ЗЕМЛЕТРАСЕННЯ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў глыбокія спачуванні Прэзідэнту Ірана Махмуду Ахмадзінежаду ў сувязі са шматлікімі ахвярамі ў выніку землетрасення на паўночным захадзе гэтай краіны, а таксама родным і бліжэйшым загінулым.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ПАЧАЎСЯ ВІЗІТ КРАІНАВАГА ДЫРЭКТАРА СУСВЕТНАГА БАНКА Ў БЕЛАРУСЬ

Пачаўся візіт дырэктара аддзела Беларусі, Малдовы і Украіны Сусветнага банка Чымяя Фана ў Беларусь, які працягнецца да 16 жніўня, паведамліў у прадстаўніцтве Сусветнага банка ў Беларусі.

«Гэта чарговыя рабочыя візіты дырэктара аддзела Беларусі, Малдовы і Украіны Сусветнага банка ў Беларусь для працягу стратэгічнага дыялогу з ключавымі партнёрамі, а таксама азнамянення з ходам праектаў, падтрыманых Сусветным банкам», — растлумачылі ў прадстаўніцтве Сусветнага банка.

У ходзе візиту Чымяя Фана запланавана сустрэча з першым намеснікам прэм'ер-міністра Беларусі Уладзімірам Сямашкам, а таксама сустрэчы ў Міністэрстве энергетыкі, Міністэрстве жыллёва-камунальнай гаспадаркі, Дзяржаўным камітэце па стандартызацыі. Прадугледжаны візіт у Віцебскую вобласць для наведвання аб'ектаў у рамках праекта па развіцці сістэм водазабеспячэння і водаадвядзення і праекта па павышэнні энергаэфектыўнасці ў Беларусі, падтрыманых пазыкамі Сусветнага банка, а таксама для правядзення сустрэчы з прадстаўнікамі Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта.

Папярэдні візіт Чымяя Фана адбыўся ў ліпені гэтага года.

Рэспубліка Беларусь стала членам Сусветнага банка ў 1992 годзе. За гэты перыяд Сусветны банк выдзеліў каля \$900 млн для рэалізацыі ў Беларусі 13 праектаў у энергетыцы, лясной гаспадарцы, дарожнай інфраструктуры. Нарайне з фінансаваннем Сусветны банк аказвае кансультацыйнае садзейнічанне па пытаннях эканамічнай палітыкі і тэхнічную дапамогу ўраду Беларусі ў правядзенні структурных рэформ з мэтай фарміравання асновы для садзейнічання ўстойліваму эканамічнаму росту.

«СУСТРАКАЕМ СПАС ТОЛЬКІ СА СВАІМ МЁДАМ!»

Так у адзін голас кажуць Уладзімір і Галіна Яфіменка. Пчалярствам Уладзімір Афанасьевіч заняўся гадоў дзевяць таму — якраз калі выйшаў на пенсію. Пачынаў з аднаго вулля, зараз іх трынаццаць. «Псецеца» пчаліны статак у сваім агародзе: тут і яблыні, і вішні... Зараз уся вёска Косаўка ласуецца мёдам сям'і Яфіменка. — Раздаём усім суседзям — каму паўлітра, каму літр, — усміхаецца Галіна Сцяпанюна, — бо ведаем, што наш мёд — самы лепшы! Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара. в. Косаўка Бярэзінскага раёна.

ЛІЧБА ДНЯ

Залаты запас Нацбанка Беларусі за другі квартал знізіўся на 200 кг і склаў 31,7 т, паведамліў БЕЛТА ў Нацбанку. Такім чынам, за другі квартал залаты запас Нацыянальнага банка вярнуўся да аб'ёму, які быў сфарміраваны на 1 студзеня 2012 года, пасля таго, як у першым квартале вырас на 200 кг (да 31,9 т на 1 красавіка 2012 года).

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 16°
Віцебск	+ 20°
Гомель	+ 18°
Гродна	+ 15°
Магілёў	+ 19°
Мінск	+ 18°

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 14.08.2012 г.

Долар ЗША	8300,00
Еўра	10200,00
Рас. руб.	260,50
Укр. грыўня	1024,44

ПАШЫРАНАЯ АДКАЗНАСЦЬ ЗАМЕСТ ЭКАЛАГІЧНАГА ПАДАТКУ

З укараненнем прынцыпу пашыранай адказнасці вытворцаў у дачыненні да адходаў тавары падаражэюць на 0,3-3%

31 жніўня ўступіў у сілу Указ №313 «Аб некаторых пытаннях абыходжання з адходамі спажывання». Якія новаўвядзенні прадугледжаны гэтым дакументам і якія меры па яго рэалізацыі ўжо прыняты? Пра гэта расповеў намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі Анатоль ШАГУН.

Прынцып пашыранай адказнасці вытворцаў тавараў каля 20 гадоў прымяняецца ў краінах Еўрапейскага саюза. Ён мае на ўвазе адказнасць вытворцаў за ўтылізацыю выпушчаных (ці набытых) тавараў (якія з часам ператвараюцца ў адходы спажывання). У папярэднія гады беларускія вытворцы і пастаўшчыкі плацілі экалагічны падатак за пластмасавую тару, тару на аснове паперы і кардону і шклянёны тару. Каб спрасціць падатковае заканадаўства, гэты від падатку адмянілі. І прынялі некалькі іншых сістэм работы. У прыватнасці, Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі стварыла дзяржаўную некамерцыйную ўстаноў «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў», якая будзе каардынаваць усю дзейнасць у сферы абыходжання з другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі.

— Яна ўжо зарэгістравана, зацверджаны статут, цяпер фарміруецца яе штат і ў бліжэйшы час арганізацыя будзе ажыццяўляць паўнаўвартасную дзейнасць, — адзначыў Ана-

толь Шагун. — На вытворцаў і пастаўшчыкоў ускладзены абавязак збіраць адходы сваіх тавараў. Указам прадугледжаны 2 варыянты, як гэта можна зрабіць: альбо выкарыстоўваючы ўласную сістэму збору, альбо, калі вытворца лічыць, што самастойна збіраць яму складана ці не выгадна, то ён можа паўдзельнічаць у агульнай сістэме збору — пералічыць вызначаную суму сродкаў аператару на разліковы рахунак. Гэтыя сродкі пойдуць у тым ліку і на кампенсацыю тым юрыдычным асобам і індывідуальным прадпрыемствам, якія займаюцца зборам адходаў тавараў і тары.

Па большасці тавараў (у тым ліку складанай бытавой тэхніцы) устаноўлены парадак збору 10% ад выпушчаных на рынак Беларусі тавараў. Тое, што тычыцца тары на аснове паперы, кардону, шкла, пластмасы, шын і камер для транспарту, — устаноўлены нарматыўны збор 30% ад выпушчанага на рынак.

Анатоль ЛІС, намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі:

Пытанне арганізацыі збору, выкарыстання ці абсяжкоджання адходаў спажывання стаіць сёння востра для нашай краіны, таму што аб'ём камунальных адходаў з кожным годам узрастае. За мінулы год у краіне такіх адходаў было больш за 3,5 млн тон. Я думаю, што сёлета іх будзе каля 4 млн тон. Працэнт атрымання другасных матэрыяльных рэсурсаў за мінулы год склаў каля 25%. Астатняе ўсё ў нас вывозіцца на палігоны цвёрдых камунальных адходаў. У Еўрапейскім саюзе прынята праграма да 2020 года вывозіць на палігоны толькі 5% адходаў. Безумоўна, нам да гэтага далёка. Але перад намі ўрад ставіць задачу — да 2015-2020 года выйсці на 75% выкарыстання адходаў.

За невыкананне вытворцамі і імпарцёрамі гэтых патрабаванняў прадугледжана адміністрацыйная адказнасць. Указ Прэзідэнта таксама прадугледжвае падатковыя льготы па зямельным падатку і арэндзе за зямельныя ўчасткі для тых арганізацый, якія займаюцца зборам, сарціроўкай і падрыхтоўкай да выкарыстання другасных матэрыяльных рэсурсаў.

— Для юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемстваў абавязак па зборы наступнае з 1 жніўня, — праінфармаваў Анатоль Шагун. — Уносіць плацяжы трэба да 22 чысла шотквартальна. За паўгоддзе яны павінны даць справядзачу аператару аб тых аб'ёмах тавараў, якія яны выпусцілі на рынак Беларусі, і аб тых аб'ёмах адходаў, якія сабралі самастойна альбо па якіх запланаваны аператар. Што тычыцца ахвотных атрымаць льготы па зямельным падатку, то варта да канца квартала паведаміць аператару пра від дзейнасці і атрымаць у яго выписку з рэестра такіх арганізацый.

Надвор'е

СУЦЭЛЬНЫЯ ДАДЖЫ АЖНО ДА ВЫХАДНЫХ

У пачатку тыдня на тэрыторыю Беларусі завітаў сур'ёзны чарнаморскі цыклон, паведамліў рэдакцыі спецыяліст Рэспубліканскага гідрометцэнтра Мінпрыроды Вольга ФЯДОТАВА.

І ў аўтарскіх цыкланічных вихор будзе падтрымлівацца ў нас дажджлівае надвор'е. Часам месцамі моцныя ліўні, у асобных раёнах наваліны і ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Тэмпература ўдзень усяго 14—20, толькі на ўсходзе Беларусі да 23 градусаў.

З сарады да пятніцы цыклон пачне крыху губляць сваю моц, але застаецца побач з нашай краінай. Таму 15—17 жніўня на большасці тэрыторыі Беларусі чакаюцца кароткачасовыя дажджы, месцамі наваліны. Тэмпература ўначы 10—17, удзень — ад 16 да 23 цяпла; у чацвер і пятніцу ў паўднёвых раёнах да 24 градусаў.

Паводле папярэдняга прагнозаў, толькі ў выхадныя атмасферны ціск павялічыцца і невялікія дажджы будуць ужо толькі месцамі па краіне. Уначы пасвежэе да 8—14 градусаў, удзень чакаецца 19—26 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

«МАЛЫШ» — ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ І ДАРОСЛЫХ

30 жніўня са сталічных мікрараёнаў Каменная Горка-2, -4 у дашкольнае ўстаноў, якія размешчаны ў раёне праспекта Пушкіна, арганізуецца праца спецыяльнага аўтобусага маршруту «Малыш-2» («Каменная Горка-4» — ДС «Адоўскага»). Ён прызначаны для перавозкаў дзетак з бацькамі.

Як паведамліў у дзяржаўным прадпрыемстве «Мінсктранс», аўтобус будзе хадзіць у абадвух напрамках. Прыпынчаныя пункты: па вуліцы Нёманскай — «Налібоцкая», «Лідская», «Казіміраўская», «Мікрараён Каменная Горка»; і па праспекце Пушкіна: «Універсам «Фрунзэнскі», «Адоўскага», «Школа». Прадугледжана выкананне чатырох рэйсаў: двух — ад прыпынчанага пункта «Налібоцкая» ў 6.55 і 7.20, двух — ад ДС «Адоўскага» ў 17.30 і 18.00.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

КОЛЬКАСЦЬ АХВЯР ЗЕМЛЯТРУСАЎ У ІРАНЕ ДАСЯГНУЛА 306 ЧАЛАВЕК

Колькасць ахвяр серыі землятрусаў, якія ўзрушылі Іран у суботу, дасягнула 306 чалавек, больш за 3 тыс. параненыя, паведамляецца інфармагенцтвам. Аднак шмат людзей да гэтага часу застаюцца пад заваламі, работы па іх пошуку працягваюцца. Нагадаем, асноўны ўдар стыхій абрынуўся на гарады Ахар, Варазкан, Хары. Усяго адбылося больш за 50 падземных штурхоў. Улады іранскай правінцы Усходні Азербайджан 13 і 14 жніўня абвясцілі днямі жалобы.

КІРАЎНІК НЯМЕЦКАЙ РАЗВЕДКІ ПАПЯРЭДЗІЎ ПРА МАГЧЫМЫЯ ТЭРАКТЫ У ЕЎРОПЕ

Кіраўнік Федэральнай разведвальнай службы Германіі Герхард Шындлер папярэдзіў пра магчымыя тэракты на тэрыторыі еўрапейскіх краін, падтрыманых «Аль-Каїдай», перадаючы інфармагенцтвам. Па словах Шындлера, яго ведамства валодае інфармацыяй, што «Аль-Каїда» мае намер пачаць «святую вайну» на тэрыторыі Еўропы. Пры гэтым пагрозы зыходзіць перш за ўсё ад структур тэрарыстычнай ячэйкі, якая дзейнічае на тэрыторыі Емена. Асабліва ўвагу Шындлер звяртае на так званую «тактыку адзінокага ваўка»: у спецыяльных лагерах рыхтуюцца самазабойчы-адзінкі, якія затым накіроўваюцца ў еўрапейскія дзяржавы для здзяйснення нападу.

МЗС ЛІТВЫ ПАЗБАВІЎ АКРЭДЫТАЦЫІ КАРЭСПАНДЭНТА PIA НАВІНЫ

Міністэрства замежных спраў Літвы спыніла дзеянне акрэдытацыі карэспандэнта PIA Навіны ў рэспубліцы Ірыны Паўлавай, гаворыцца ў лісце знешнепалітычнага ведамства, паведамляе PIA Навіны. Прычына такіх дзеянняў не ўдакладняецца. Пры гэтым у правілах, апублікаваных на сайце літоўскага знешнепалітычнага ведамства, прапісаны 7 падпунктаў, на падставе якіх магчыма прызначэнне несапраўднай акрэдытацыі прадстаўніка замежнага СМІ. «Мы здзіўлены дзеяннем літоўскага МЗС, займаемца высьвятленнем прычын спынення дзеяння акрэдытацыі Ірыны Паўлавай і спадзяёмся, што гэта непаразуменне ў бліжэйшы час будзе пераадолена», — сказаў першы намеснік галоўнага рэдактара PIA Навіны Максім Філімонаў.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ПРЭЗІДЭНТ ЕГІПТА АДХІЛІЎ ВАЕННЫХ АД УЛАДЫ

Мухамед Мурса паклаў канец «двоеўладдзю» ў краіне, адмяніўшы дзеянне Кан-

стытуцыйнай дэкларацыі, якая давала значныя паўнамоцтвы Вышэйшаму савету ўзброеных сіл Егіпта. Мурса правёў таксама шэраг гучных кадравых перастановак і прызначэнняў. Махмуд Мекі стаў віцэ-прэзідэнтам краіны. Такім чынам, упершыню ў гісторыі Егіпта на гэтую пасаду прызначаны грамадзянскі палітык, а не кадравы вайсковец. Прэзідэнт адраўнуў у адстаўку міністра абароны маршала Хусэйна Тантаві. Змешчаны са сваёй пасады і адраўнаны ў адстаўку начальнік генштаба генерал Самі Анан.

КОРАТКА

У Беларусі збожжавыя і зернебабовыя культуры ўбрана на плошчы больш як 2 млн га (83,2 працэнта да плана), паведамліў Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання. Валавы збор збожжа ў сельскагаспадарчых арганізацыях рэспублікі склаў больш як 7,7 млн тон.

У Беларусі зменены правілы паставак з Расійскай Федэрацыі свіней, свініны і прадуктаў з яе, а таксама шэрагу іншых тавараў, якія могуць прывесці да распаўсюджвання віруса афрыканскай чумы свіней (АЧС). Такое рашэнне прынята ў сувязі з пагаршэннем у Расіі абстаноўкі па АЧС.

Ва ўсіх рэгіёнах Беларусі колькасць вакансій значна перавышае колькасць беспрацоўных, адзначылі ва ўпраўленні палітыкі занятасці Міністэрства працы і сацыяльнай абароны. У цэлым па рэспубліцы на 1 жніўня гэтага года вакансій было ў 2,4 раза больш, чым беспрацоўных.

Буйнейшая ў свеце інтэрнэт-кампанія Google плануе скараціць амаль 4 тыс. рабочых месцаў штату кампаніі Motorola і закрыць трэць яе офісаў, перадаюць інфармагенцтвам. У адстаўку будзе вымушана пайсці 40 працэнтаў віцэ-прэзідэнтаў кампаніі. У 2012 годзе Google купіла Motorola Mobility за \$12,5 млрд.

«ЛЕВЫЯ» КАНСЕРВЫ: НЕБЯСПЕЧНА ДЛЯ ЗДAROЎ'Я!

Супрацоўнікі УБЭЗ ГУУС Мінгарвыканкама пры праверцы аперацыйнай інфармацыі выявілі буйную партыю няякасных рыбных кансерваў.

Калі правяраліся гэтыя звесткі, змагары з эканамічнымі значэнствамі ГУУС і Ленінскага РУУС высветлілі: у адной са сталічных крам папулярнай гандлёвай сеткі спраўдзіў прадаюцца тры віды сумесных рыбных кансерваў. Узоры гэтай прадукцыі тут жа адрвалі на экспертызу, па выніках якой іліцыянеры ініцыявалі канфіскацыю ўсёй партыі «Сялядца атлантычнага ў таматным соусе», «Сялядца атлантычнага ў алеі», «Шпротаў у

алеі з балтыйскай кілкі» аднаго з буйнейшых рыбных імпарцёраў. Па меркаванні спецыялістаў Мінскага гарадскога цэнтра гігіены і эпідэміялогіі, прадстаўлена я на экспертызу рыбная прадукцыя няякасная настолькі, што ўвогуле падлягае ўтылізацыі на спецапалігоне.

Супрацоўнікі УБЭЗ ГУУС Мінгарвыканкама ўжо ўстанавілі ўсе гандлёвыя аб'екты, куды накіроўваўся няякасны тавар на рэалізацыю. Згодна з папярэдняй інфармацыяй,

кансервы былі пастаўлены ў больш чым 50 крам па ўсёй краіне. Небяспечная прадукцыя з іх канфіскацыя. Агулам нізкапробная партыя складалася з больш чым 200 тысяч адзінак, большую частку якіх ужо выдалілі з паліц і складу крам. Няякасныя кансерваваныя селядзец і шпроты прадаваліся ў гандлі па больш нізкіх цэнах у параўнанні з аналагічным таварам. Зараз ужо ёсць некалькі заўў мінчан са скаргамі на якасць набытых кансерваў. Высьвятляюцца ўсе абставіны, звязаныя з арганізацыйнай пастаўкай і сертыфікацыяй няякасных рыбных кансерваў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ТАКСІСТЫ-НЕЛЕГАЛЫ МОГУЦЬ ПАЗБАВІЦА АЎТАМАБІЛЯ

У Беларусі вадзіцелі, якія нелегальна займаюцца прыватным падвозам, могуць пазбавіцца аўтамабіля. Аб гэтым паведамліў ўчора журналістам першы намеснік начальніка інспекцыі Міністэрства па падатках і зборах Надзея Болдырава, перадае БЕЛТА.

Паводле слоў прадстаўніка ведамства, праблема нелегальнага падвозу сёння ўдзяляецца вельмі шмат увагі. Так, праводзяцца штодзённыя мерапрыемствы, рэйдавыя праверкі, маніторынг. «Артыкул, па якім прыцягваюць фізічную асобу да адміністрацыйнай адказнасці, прадугледжвае магчымасць канфіскацыі транспартнага сродку, і не выключана, што ў бліжэйшы час меры адміністрацыйнай адказнасці будуць узмоцнены і ў адносінах да асоб, якія не першы раз

учыняюць правапарушэнне, будзе прыменена канфіскацыя аўта транспартнага сродку», — заявіла яна. Надзея Болдырава паведамліла, што пакуль канфіскацыя як від адміністрацыйнай адказнасці па гэтых складах правапарушэнню не прымянялася, але работа будзе праводзіцца, і гаспадарчы суд, які выносіць пастанову, таксама ўбачыць неабходнасць прымянення канфіскацыі.

Першы намеснік начальніка інспекцыі адзначыла, што грамадзяне актыўна выкарыстоўваюць магчымасць паведаміць аб такіх парушэннях, асабліва калі яны не задаволены якасцю аказаных ім паслуг. «Скаргі незадаволеных спажываўцоў нелегальнага падвозу разглядаюцца дэталёва, і калі існуюць доказы парушэнняў, складаюцца адміністрацыйныя пратакты», — сказала яна.

■ Парламенцкія выбары-2012

НАЗІРАЛЬНІКІ АД СНД ЗАДАВОЛЕНІ ХОДАМ ВЫБАРЧАЙ КАМПАНІІ

Місія назіральнікаў ад СНД на выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўніцў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пачала сваю працу 25 ліпеня. Зараз у камісіі акрэдытаваны 28 доўгатэрміновых назіральнікаў, якія працуюць ва ўсіх абласцях рэспублікі ў Мінску. У хуткім часе будзе акрэдытавана яшчэ адна група назіральнікаў.

Яўген Слабада, кіраўнік штаба місіі назіральнікаў ад СНД, сцвярджае, што «манторынг выбараў місія ажыццяўляе на прынцыпах палітычнай нейтральнасці, неуміяшальніцтва ў ход выбарчага працэсу. Наша задача — толькі садзейнічаць правядзенню свабодных і дэмакратычных выбараў». Усе перадыбарчыя мерапрыемствы, на яго думку, праходзяць у адпаведнасці з Выбарчым кодэксам і ў спакойнай атмасферы. «Пасля прысутнасці на пасяджэнні Цэнтральнай выбарчай камісіі назіральнікі адзначаюць, што праца ЦВК будзецца на аснове калегіяльнасці, свабодным абмеркаваннем пытанняў. Пасяджэнні праходзяць з удзелам міжнародных назіральнікаў, нацыянальных назіральнікаў ад палітычных партый і іншых грамадскіх аб'яднанняў, — пералічвае Яўген Слабада. — На інтэрнэт-сайце ЦВК можна атрымаць у поўным аб'ёме звесткі, якія тычацца выбарчай кампаніі. Таксама трэба адзначыць, што ў дапамогу акружовым і ўчастковым выбарчым камісіям з мэтай забяспечэння адзінаобразнага прымянення нормаў Выбарчага кодэкса падрыхтаваны метадычныя рэкамендацыі». Усе гэтыя факты пацвердзілі і кіраўнікі аддзяленняў штаба місіі Уладзімір Кіку (па Віцебскай вобласці) і Георгій Хасроеў (па Брэсцкай вобласці).

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

ПАШЫРАНАЯ АДКАЗНАСЦЬ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прынцыпе ўказа — першы крок нашай краіны да пабудовы цывілізаваных адносін на рынку работы з другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі. Ён дазволіць, паводле слоў намесніка міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі, прыцягнуць дадатковыя грошы, у першую чаргу, у сферу абыходжання з адходамі спажывання. «Таму, натуральна, можна разлічваць, што з пачаткам дзейнасці ўказа ў дварах беларускіх гарадоў павялічаныя колькасць кантэйнераў для раздзелнага збору камунальных адходаў. Прычым такія дзейнасць будзе больш выгаднай, і ў гэтую сферу прыйдуць іншыя індывідуальныя прадпрыемальнікі, што дазволіць павялічыць збор другасных матэрыяльных рэсурсаў».

Істотнае павелічэнне аб'ёмаў збору другасных матэрыяльных рэсурсаў, паводле слоў суразмоўцы, чакаецца да 2015 года.

— Мы плануем не толькі забяспечыць патрэбнасці сваіх перапрацоўчых прадпрыемстваў у адходах паперы, кардону, шкла, папімераў, але і стварыць новыя вытворчасці.

У прыватнасці, у нас сёння ёсць дэфіцыт магутнасцяў па перапрацоўцы шын. Да 2015 года гэтае пытанне плануецца закрыць. Плануецца стварыць вытворчасць на элементах сілкавання, па шматкампанентнай упакоўцы тыпу «тэтрапак», па перапрацоўцы моцна забруджаната поліэтылену, поліпрапілену. Гэта тыя моманты, якія ў нас пакуль недастаткова развітыя. Яны закладзены ў дзяржаўную праграму на зборы і нарыхтоўцы другасных матэрыяльных рэсурсаў на 2009-2015 гады, якія ўнесена на разгляд у Саўмін. Усё гэта і той ці іншай ступені будзе фінансавача з тых сродкаў, якія зьбіра аператар з вытворцаў.

Што тычыцца сабекошту тавараў, што з укараненнем прынцыпу пашыранай адказнасці вытворцаў у адносінах адходаў яны падаражэюць нязначна, усаго на 0,3-3%

— Фактычна нязначна вырасце сабекошт, да 1% на тавары ў ПЭТ-тары, — удакладніў Анатоль Шагун. — Крыху большай будзе лічба — ад 1,5 да 3% — на такія адходы, як батарэйкі, лампы ртутныя, тэрмометры, аўтамабільныя шыны.

У БЕЛАРУСІ ЗНІКНУЦЬ СМЕЦЦЕПРАВоды?
<p>У Гомелі даволі даўно закрылі смеццеправоды, таму людзі выкідаюць смецце ў кантэйнеры, якія ўстаноўлены на спецыялоўках. Анатоль Шагун адзначаў, што з пункту гледжання перспектывы пераходу на раздзелны збор адходаў смеццеправод з часам аджыве. Бо ўтрыманне смеццеправодў патрабуе дастаткова частай прачысткі, дэзынфекцыі, выканання герметычнасці. У жыллі, якое эксплуатаецца 30 ці 40 годоў, праблемы з гэтым ёсць. Акрамя таго, у краіне ставіцца задача значна павялічыць колькасць другасных матэрыяльных рэсурсаў, якія збіраюцца з адходаў. Таварнасць жа прадукцыі, якая прайшла праз смеццеправод, намят ніжэйшай. Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі падтрымлівае ідэю закрыцця смеццеправоду па ўсёй краіне. Але пакуль не прапаноўвае выключаць іх з праектных рашэнняў, бо на якасныя кантэйнерныя пляцоўкі (якія маглі б замяніць смеццеправоды), безумоўна, патрабуецца нямала грошай.</p>
Надзея ДРЫЛА.

Калектыў ЗАТ «Інтэрбюзнэсцэнтр» выказвае спачуванне Людміле Андрэеўне Нівачуае у сувязі са смерцю роднай сястры Валянціны Андрэеўны Верамейчык.
<p>Утэрняны бланк строгай отчетнасці, страховай поліс форма 2РН серія КЕН № 0028042 считать недействительным.</p> <p style="text-align: right;">УНП 100985903</p>

АБЗАЦ
<p>▲ Для сацыяльнай падтрымкі шматдзетных сем'яў Мінска да новага навуцальнага года сем'я, якія выхоўваюць траіх і больш дзяцей ва ўзросце да 18 годоў, аднаразова праводзяцца выплаты сацыяльнай дапамогі ў памеры 30 працэнтаў ад бюджэту прахціковага мінімуму, што складае Br253 161. У Мінску 9 378 шматдзетных сем'яў, у якіх выхоўваюцца 21 936 дзяцей, з іх 12 161 — вучні школ.</p>
<p>▲ Страшна аварыя адбылася ўчора ў Нясвіжскім раёне. «Фалькswagen Пасат» выехаў для аблогу на сустрэчную паласу і лоб у лоб сутыкнуўся з МАЗам. Загінулі ўсе, хто быў у легкавіку, — двое дарослых і дзіця.</p>
<p>▲ Трое жыхароў Оршы пацярпелі ў дтп пад Сімферопалем. 35-гадовы грамадзянін Беларусі ў аўтамабілі «Субару Форэстэр» адцягнуў увагу ад кіравання, выехаў за межы праезнай часткі і ўрэзаўся ў дрэва. У выніку пацярпелі кіроўца і пасажыры — дзеці 10 і 13 годоў. Са шматлікімі траўмамі ўсе яны шпіталізаваны ў адну з мэдустаноў Крима.</p>
<p>▲ У Лідзе заведзена крымінальная справа па факце забойства сына баццкама. Абодва з'юльшвалі спіртным.</p>

ПЮЎНЫ АБЗАЦ
<p>▲ Гаспадар адной з заправачых станцый непдалёк ад Бергама (Італія) у канцы працоўнага дня забіў перакліччўага аўтазапраўку на начны рэжым, і аўтаматыка пачала адпуськаць паліва бясплатна. Гэтая навіна вельмі хутка распасюдзілася сярод аўтаўладальнікаў, і ў лічаныя гадзіны каля 60 машын папоўнілі свае бакі бясплатным бензінам, які, аказваецца, каштаваў каля 10 тыс. еўра. Аднак радавача ішчасліўчым давялося нядоўга: усе аматары бясплатнага самаабслугоўвання былі зафіксаваны відэакамерай і абвінавачаны ў крадзяхчы.</p>
<p>▲ Паліцыя Осла затрымала жанчыну, якая вынесла пад спадніцай з гандлявага цэнтра тэлевізар з дыяганаллю экрана 1,07 метра. Жанчына, якую суправаджаў напарнік-мужчына, змагла данесці ўкрадзены тэлевізар да аўтобусаго прыпынку, дзе зладзейца дагналі паліцэйскія. Пра крадзеж супрацоўнікам праваахоўных органаў па-ведамі ў відавочна, якому выгляд пары падаўся вельмі дзіўным. Пра тое, як менавіта жанчына змагла замацаваць тэлевізійную панэль пад спадніцай, не паведамляецца.</p>

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

■ Жніво-2012

БУТЭРБРОД НЕ ЗАМЕНИЦЬ ГАРАЧАГА ХАРЧАВАННЯ

ДА ТАКОЙ ВЫСНОВЫ ПРЫЙШЛА КАРЭСПАНДЭНТ, НАВЕДАЎШЫ СЕЛЬГАСПРАДПРЫЕМСТВА

У філіяле «Праўда — Агра» ААТ «Агракамбіната «Дзяржынскі» сёлета выдаўся добры ўраджай. У прыватнасці, толькі зерневыя — 61 цэнтрнер з гектара. А каб свечасова яго сабраць ды упарадкаваць, трэба дакладна арганізаваць не толькі работу тэхнікі, але і харчаванне ўдзельнікаў жніва. Бо нездарма ў народзе кажуць: «Як падсілкуешся — так і прапрацеш».

— У нашай гаспадарцы ўсяго каля 230 работнікаў, амаль трэць з іх занята ў ўборцы. Гэта камбайнеры, вадзіцелі на адвозцы зерня, рабочыя элеватара, — распавяла, старшын्या прафкама Наталія Валасевіч. — Стравы дастаўляю ў поле спецыяльна абсталяваным аўтобусам. Харчаванне ў нас трохразовае: гарачыя абед, падвяхорак і сухі паёк, які ўключае батон, каўбасу, агародніны. Акрамя таго, занятых на жніве абавязкова забяспечваем мінеральна неагазіраванай вадоў ў бутэльках. Кошт харчавання ў дзень — дзесьці 45—47 тыс. рублёў на чалавека. Але ўдзельнікам яно абыходзіцца ў 11 тысяч рублёў, астатнія даплачвае гаспадарка. Абеды гатуюцца ў сталавай філіяла.

Кропка грамадскага харчавання нагадвае сабой добраўпарадкаваную гарадскую кавярню.

— Больш чым год таму памішканне рэканструявалі, паставілі новае абсталяванне, стварылі добрыя ўмовы працы, — не ўтойвае задавальнення загадчыца Ніна Семянчук. — Прасторны хол з люстэркам, з густам аздоблена абедзенная зала, асобны пакой для работнікаў сталавай, душавая, санвузел, кухня, сучасныя халадзільнікі, мясныя цэх, цэх агародніны, цэх халодных закусак, склад.

Разам з загадчыцай тут працуе пяць чалавек: два кухары, кухонная рабочая і мыйшчыца посуду. Уставаць жанчынам прыходзіцца вельмі рана, каб свечасова прыгатаваць стравы. Да 11 гадзін раніцы абед пачынае быць у полі.

— Бясспрэчна, падчас жніва вялікая нагрузка кладзецца на нашых работнікаў. Штодзень даводзіцца гатаваць недзе на 150

АСТАПЧУК ЗАСТАЕЦА БЕЗ «ЗОЛАТА» ЛОНДАНСКАЙ АЛІМПІЯДЫ?

Спаборніцтвы завяршыліся, але падзел медалёў працягваецца.

Навіна пра тое, што нашу штурхальніцу ўдзельніцу Астачук пазбаўляюць алімпійскага «золата», спачатку была падобная на чарговую «вутку». Але які жарт, калі нашых кідальнікаў ужо нібы лавілі на допінгу. Гісторыю з Іванам Ціханам наогул не паспелі забыць, які выбухнула новая інфармацыйная «бомба». Астачук сапраўды пазбаўляюць медаля, які яна заваявала ў барацьбе з прадстаўніцай Новай Зеландыі Валеры Адамс. Цяпер «золата» будзе паблывскаць

на шэй адвечнай саперніцы Астачук…

Афіцыйны сайт Міжнароднага алімпійскага камітэта паведаміў, што 5 жніўня, нягледзядзі пераможных спаборніцтваў, Надзея Астачук здала першы аналіз, а пасля першыства — другі. Дзве спробы аказаліся станоўчымі на наяўнасць метаналону, які знаходзіцца ў спісе забароненых прэпаратаў.

Між іншым, адным з першых, хто актыўна пачаў абвінавачваць (ва ўласным твітары) Надзею Астачук ва ўжыванні допінгу, быў брытанскі дыскабол Брэт Морс. Але

ШМАТДЗЕТНЫЯ СЕМ'І: ХТО З ІМІ ВАЮЕ

больш у яго будзе і выдаткаў, часта зусім не патрэбных, але выгадных для прадпрыемальнікаў. У гэтым няцяжка пераканацца, паглядаўшы рэкламныя ролікі па тэлебачанні. «Спасавальны настрой? Прыходзь да нас, каб купіць што-небудзь і яго выправіць». Спажыўцоў нават заклікаюць узяць крэдыт, каб не абмяжоўваць свае выдаткі рэальнымі даходамі і даць зарабіць не толькі вытворцу тавара або паслугі, але і банку. Не дзіўна, што, паводле статыстыкі да 40% набытых прадуктаў у якіх толькі адно дзіця. У той жа час гэта тое, што сацыялягі называюць не рэальнымі прычынамі нізкай нараджальнасці, а тлумачэннямі, якія даюцца, таму што з'яўляюцца сацыяльна прымальнымі і сустрэчныя спагаду з боку слухачоў.

Якінак растульмачыць той просты факт, што нізкая нараджальнасць у параўнанні з Афрыкай або Азіяй — выбар усё еўрапейскіх краін, а між тым матэрыяльны ўзровень жыцця ў большасці з іх вышэйшы, чым у Беларусі. Узьць тую ж Германію. Пры сярэднім заробку больш чым 2000 еўра ў месяц і шматлікіх сацыяльных бонусах для шматдзетных сем'яў насельніцтва Германіі штогод памяншалася 6, калі б не вырчалі шматлікія легальныя і нелегальныя эмігранты. Іх мэта — узровень жыцця. І тут таксама ў якасці асноўнай прычыны нізкай нараджальнасці называюць эканамічныя прычыны. Як аднойчы заявілі маім знаёмым у сям'і з двума дзецьмі, узровень прыбыткаў якой вельмі высокі нават па мерках Германіі, «трэцяе дзіця ўзьядзе сямя ко ў галечу».

Але падобныя абгрунтаванні адмовы ад шматдзетнай сям'і — і ў Беларусі, і ў Германіі — не ў стане растульмачыць той факт, што самая высокая нараджальнасць у краінах СНД зафіксавана ў тых краінах, урад якіх не ў сілах наогул дапамагаць шматдзетным сем'ям, зарплата вельмі нізкая, працоўных месцаў мала, а ахова здароўя адсталая. Як нельга з такіх пазіцыў растульмачыць і тое, што самая высокая нараджальнасць у свеце зафіксавана ў краінах з самымі нізкімі даходамі. І падставы для яе банальныя: у бядняй краіне шматдзетная сям'я з'яўляецца закладам спакойнай старасці. Калі пенсіі вельмі нізкія або наогул адсутнічваюць, чым больш у цябе дзяцей, тым больш шанцаў пратрымацца ў старасці. У краінах з добра развітай сацыяльнай сістэмай і высокімі пенсіямі, што і адбываецца ва ўсёй Еўропе, гэты фактар знікае, і ў справу ўступаюць іншыя. Асноўным фактарам, які негатыўна ўплывае на нараджальнасць, з'яўляецца ўздзеянне масавай культуры, якая арыентавана на задавальненне, а не на дзяцей. Такая яе арыентацыя натуральна — сучасная масаваа культура стала заканамерным наступствам развіцця рынкавай эканоміі, а яе галоўным імператывам з'яўляецца заахвочванне выдаткаў. Пры гэтым чым больш чалавек будзе патураць сваім жаданням, тым

Самастойна за штурвалам камбайна Віталь Мікалаевіч упершыню. Але на жніве ён не навічок, паколькі не адзін год працаваў памочнікам у бацькі.

На думку маладога камбайнера, з кожным годам сістэма харчавання ўдасканалываецца, у рацыён даюцца новыя стравы. Напрыклад, абавязковымі сталі «вітамінны» з градак: свежая агародніна, агуркі, памідоры. А сёлета механізатары выказалі жаданне, каб у меню ўключылі смятану, што і было зроблена. Яго калегі, якія адпрацавалі на хлебнай ніве намнога больш, пагаджаюцца, што культура харчавання, абслугоўвання ўдзельнікаў жніва сталі больш цывілізаванымі. Раней даводзілася «на хуткую руку» перакусаць пад сіртэй саломы ці ў кабіне камбайна тым, што прыхпілі з дому. Цяпер можна спакойна працаці ў спецыяльна абсталяваным для гэтага аўтатранспарце.

— Усё ж такі, можа, хатняя «ссабойка» была б смачнейшай за казённыя харчы? — пацікавілася ў сваіх субясельніках.

— Бутэрброд ці кавалак сала не замяніць паўнавартанскага гарачага харчавання. Тым больш, што і кошт апошняга цалкам задавальняе, — пачула ў адказ.

— Комплекснае харчаванне механізатараў у нас арганізавана да заканчэння работ у полі: на вяснянай пасяўной, нарыхтоўцы кармоў, жніве, — увёў у курс справы старшыня Дзяржынскага райкама прафсаюза работнікаў аграпрамысловага комплексу Іван Лузан. — Толькі ў дзёвюх гаспадарках на час палывых работ адкрываюцца кухні. У астатніх ёсць свае сталовыя. Харчаванне дастаўляецца на аб'екты спецыяльным транспартам, які прыйшоў тэхагляд і адпавядае тэхнічным і санітарным нормам, два разы на дзень, абавязкова выдаецца мінеральная вада. Як правіла, чалавек плаціць за абеды 10 — 30%, астатнія выдаткі бяруць на сябе сельгасарганізацыі. А ў ААТ «Негарэўскае» наогул кормяць бясплатна.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. Дзяржынскі раён.

Алімпійскі камітэт напісаў яго выбіўчыца перад спартсменамі і выдзіліць паведамленне, аднак на старонцы сапартсмена з'явілася наступнае: «Я проста шчаслівы, што спорт робіцца чыстым і кожны можа справядліва канкураваць».
<p>— Гэта проста бязглуздіца. Бо 30 ліпеня я здаваў допінг-тэст і ён быў чыстым. Восі і растульмачце мне, як за тыдзень да старту ў арганізм маглі трапіць забароненыя рэччыны? — паведаміла Астачук у размове з інтэрнэт-парталам goals.by.</p>
Тарас ШЧЫРЫ.

НАВІНЫ

ПАДЦЭІ

ФАКТЫ

КУРС — НА НОВЫ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД

Якасць прапануемых адукацыйных паслуг акажацца ў цэнтры ўвагі ўдзельнікаў традыцыйных жнівенскіх педагагічных канферэнцый, якія проідуць ва ўсіх рэгіёнах Беларагі з 17 па 27 жніўня.

Прадметам абмеркавання стануць таксама дасягненні сістэмы адукацыі ў папярэднім навучальным годзе і задачы, якія ставяцца на новы навучальны год. Удзельнікі канферэнцый абмяркуюць гатоўнасць устаноў адукацыі да навучальнага года, пытанні ўдасканалення адукацыйнай сістэмы, новыя формы і метады работы…

Старт педагагічным нарадам дасць Мінская вобласць, дзе 17 жніўня пройдзе педагагічная канферэнцыя на тэму «Адукацыйная стратэгія Мінскай вобласці: інтэлект, творчасць, патрыятызм». У сталіцы гарадская педагагічная канферэнцыя на тэму «Прафесіяналізм і грамадзянскасць — асновы стабільнага і ўстойлівага развіцця сталічнага рэгіёна» пройдзе 24 жніўня ў Палацы Рэспублікі. Для яе удзельнікаў будзе арганізавана выстава, якая азнаёміць з дасягненнямі сталічнай сістэмы адукацыі. Таксама ўвазе педагагічнай грамадскасці будуць прадстаўлены новыя праграмы, падручнікі і дапаможнікі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

АД АЎТО ЗАНЯЎСЯ І ДОМ

Стрэлка гадзінніка толькі адмерала чвэрць чацвёртай гадзіны раніцы, калі жылцыці суседніх дамоу па першым Рыжскім завулку ў сталіцы забілі трывогу: агонь ахаліў двухпавярховае цаглянае жытло побач…

Пазней было устаноўлена, што ў двары прыватнага домаўладання загарэўся аўтамабіль «Аўды А-8», ад якога — мансарды паверх жыллага дома. Аўтамабіль быў пашкоджаны цалкам. Само жыллё было падзелена паміж шасцю ўладальнікамі. На момант пажару тут пражывала толькі адна сям'я: іладальнік аўтамабіля, яго жонка і двое дзяцей, 2009 і 2011 года нараджэння. Жылцы дома часова аселены да маці жонкі гаспадарка. На момант прыбыцця падраздзяленняў яны самастойна пакінулі домаўладанне. У выніку пажару пашкоджаны драўляныя элементы мансарднага паверха і міжпавярховага перакрыцця на плошчы 300 квадратных метраў, а таксама маёмасць на мансардным і другім паверхах. Прычыны здарэння высвятляюцца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

АРСЕНАЛ НА ПОЛІ

У межах аператыўна-прафілактычнага спецыяльнага комплекснага мерапрыемства «Арсенал», якое праходзіла з 30 ліпеня па 3 жніўня, праваахоўнікі канфіскавалі 107 адзінак незарэгістраванай зброі і звыш 6 тысяч боепрыпасаў рознага калібру. Аб'яскоджана звыш 600 вьюбоўвых прылад.

Які паведамляюць ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, непдалёк ад вёсак Хомчыч і Верчыцаў Рагачоўскага раёна на полі было знойдзена 98 мінамётных мін калібру 81 мм, 20 артылерыйскіх снарадаў калібру 76 мм, артылерыйскі снарад калібру 100 мм, 8 ручных гармат РГД-33, 12 артылерыйскіх узрывальнікаў, 2 мінамётныя міны калібру 88 мм, 2 мінамётныя міны калібру 50 мм, ручная гармата Ф-1, 834 патроны калібру 7,62 мм і нямецкіе батальёны мінамётнага калібру 81 мм.

Добраахвотны ў органы ўнутраных спраў здадзена 225 адзінак незарэгістраванай зброі, 164 адзінкі зарэгістраванай зброі, звыш 66 тысяч боепрыпасаў рознага калібру. Усяго за розныя парушэнні канфіскаваны 283 адзінкі зарэгістраванай зброі. Складзена 200 адміністрацыйных пратаколаў, заведзена 27 крымінальных спраў.

Святлана БАРЫСЕНКА.

«СЮРПРЫЗ» ПАД СКЛЕПАМ

У самым сэрцы Гомеля, у старажытным парку, дзе штодзень адлччаюць сотні гамельчан, была знойдзена 82-міліметровая мінамётная міна часоў Вялікай Айчыннай вайны. У прэс-службе УУС Гомельскага аблвыканкама паведамілі, што неабспечную знаходку выкапалі падчас правядзення земляных работ побач з капіцай над склепам князёў Паскевічаў. Супрацоўнікі в/ч 5525 зрэагавалі хутка, і ўжо праз гадзіну міныву вывезлі для знішчэння. Аднак на ўсякі выпадак, пакуль існавала неабспечная сітуацыя, з цэнтральнага гомельскага парку эвакуавалі 12 чалавек персаналу і наведнікаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

АНТЫКРЫЗІСНАЯ СТРАТЭГІЯ БЕЛАРУСІ І ЕЎРАЗІЙСКАЯ ІНТЭГРАЦЫЯ

У 2012 годзе Беларусь і ўсе яе палітычныя суб'екты знаходзяцца перад тварам глабальнага крызісу, які мае не толькі фінансаво-эканамічную, але і цывілізацыйную прыроду. Але цяпер, калі скончыўся тэрмін вылучэння кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўніцў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, пытанне аб антыкрызіснай праграме так і не было ўзнята, як адзін з пунктаў парадуку дня парламенцкіх выбараў.

Тым часам адсутнасць антыкрызіснай стратэгіі з кожным днём становіцца ўсё больш значным фактарам дэстабілізацыі грамадска-палітычнай сітуацыі і на постсваецкай прасторы. Інтэграцыйны курс, на які апраецана беларуская кіраўніцтва, а таксама імякнеча скарыстаць у сваіх інтарэсах «прапарсікая апазіцыя», у яго цяперашнім выглядзе не дае краінам — удзельніцтвам еўразійскай інтэграцыі неабходнага інструментарыя. Больш за тое, практычная значнасць для расійскага кіраўніцтва еўразійскай інтэграцыі таксама пад пытаннем. Напрыклад, па інфармацыі Федэральнай мытнай службы Расіі, за першыя 6 месяцаў 2012 года доля краін ЕўраАЭС у агульным тавараабароце Расіі скарацілася з 7,6% да 7,2% у параўнанні з мінулым годам. Доля краін Мытнага саюза — з 7,4% да 7,0%. Павялічылася ж доля Еўрапейскага саюза (за 48,8% да 49,3%) і краін Азііца-Ціхаакіянскага рэгіёна (з 23,1% да 23,7%).

Безумоўна, гэтыя лічбы не з'яўляюцца дастатковымі, каб рабіць канчатковыя вывады, але ж стагнацыя праекта еўразійскай інтэграцыі сёння відавочная. А ўлічваючы адкрыты характар беларускай эканомікі, такі стан спраў нельга разумець інакш як пагрозу нацыянальнай бяспецы. Пагрозу, якая патрабуе тэрміновых дзеянняў ад беларускага боку.

Якую ж антыкрызісную стратэгію можа прапанаваць Беларусь — і для сябе, і для сваіх партнёраў па еўразійскім праекце?

Па-першае, антыкрызісная стратэгія Беларусі можа быць толькі міжнароднай, заснаванай на прынцыпе сумеснага развіцця.

Па-другое, антыкрызісная стратэгія Беларусі можа быць толькі шматвектарнай. Галоўны яе вектар — хутчэйшае будаўніцтва Еўразійскага саюза, у аснове якога будучы льяжась 5 — 7 буйных праектаў сумеснага развіцця. Дзеянні Беларусі па другім напрамку антыкрызіснай стратэгіі павінны планавашца як дзеянні Беларусі ў тым ліку ў якасці прадстаўніка Еўразійскага саюза.

Другі вектар беларускай антыкрызіснай стратэгіі — арганізацыя сумеснага развіцця ў рэгіёне Цэнтральнай і Усходняй Еўропы. Сёння новыя краіны Еўрапейскага саюза з'яўляюцца найбольш уразлівымі перад тварам глабальнага крызісу.

Трэці вектар антыкрызіснай стратэгіі — гэта мабілізацыя міжнароднай супольнасці з мэтай арганізацыі салідарнага адказу на выклік глабальнага крызісу.

■ Сустрэча стагоддзя

СМОЛЬНЯ: сто гадоў без адзіноты

ТУТ можна аднойчы сустрэцца, каб потым быць разам — у жыцці і думках, у справах. Як Купала і Колас — у літаратуры. Назаўсёды разам. Нават юбілей іх сёлетні — не падзеліш. А ўсё таму...

Купала пешшу са Стоўбцаў ішоў у Смольню да чалавека, якога дагэтуль не бачыў. Спецыяльна ішоў: было пра што паразмаўляць людзям, якія стваралі літаратуру, якой асобнай нібыта і не было, як не было на той час асобнай краіны ў таго народа, ад імя якога яны гаварылі. Яны абодва былі маладыя, Купала якраз наяду-на спойнілася трыццаць гадоў. Ім было пра што паразмаўляць: ці толькі ў творчасці яны аднадумцы? І вось ёсць магчымасць сустрэцца — Колас у гэты час жыў у Смольні, у сваёй. Было гэта 100 гадоў таму, але дагэтуль хочацца зразумець: што зніталі гэта нібыта розных людзей — селітня і шляхціца па нараджэнні? Чаму нават калі творцаў ужо няма, у нашай свядомасці яны існуюць аднолькава роўнымі і разам?

Вёска Смольня — ад слова «смаля». Некалі тут непадалёк у лесе была смалакурня. Гэта першая ўласная хата ў сям'і Міцкевічаў. Увесь час яны жылі ў казенных леснічоўках — у Акінчыцах, Альбці, Ласоку. Гэта былі радзівілаўскія леснічоўкі, хто служыў у пана — той і жыў у хатах. Але ў 1910 годзе, калі Якуб Колас сядзеў у мінскім астразе за арганізацыю нелегальнага з'езда настаўнікаў, вёска Мікалаеўшчына, дзе пражывала сям'я пасля смерці бацькі Міхала Казіміравіча (мама Якуба Коласа, яго браты і сёстры), згарэла ў вялікім пажары — 300 двароў былі знішчаны дачыста. Прышлося дзядзьку Антосю (пра яго мы ведаем з пазмы «Новая зямля»), які ўзяў клопаты аб сям'і пасля смерці брата, купіць хату. У вярхоўях Нёмана, у вёсцы Яршы прадавалася царкоўна-прыходская школа на два класы. Дзядзька Антося тана купіў будынак і не патраціў нават на перавозку ў Смольню: Яршы на Нёмане стаяць і тут Нёман працякае. Ён з барвення ўзв'язу плыў і прыплыў да месца.

— Колас тут быў не часта, наездамі, — распявае Георгій МІЦКЕВІЧ, старэйшы навуковы супрацоўнік музея Якуба Коласа, сваяк пісьменніка, які нарадзіўся ў гэтай хаце. — Ён працаваў настаўнікам на Палессі, а на летнія канікулы прыязджаў наведваць маці, дзядзьку Антосю, братоў, сябрёў, якія тут жылі. Хата была на дзве паловы. Адна жылая, а другая палова была нежылой. Звычайна Колас у ёй і жыў; яму ніхто не перашкаджаў, ён мог цэлую ноч чытаць, пісаць. І ён нікому з сям'і не перашкаджаў спаць. Тут было прыемна па-сядзец: стаў кувальчык з салёным, можна было паласавацца ў нейкі час.

45 гадоў таму тут былі створаны музей — адзін з філіялаў мемарыяльнага музея Якуба Коласа. У хаце і цяпер знаходзіцца розныя рэчы, звязаныя з бытам сям'і. Многія з прадметаў зробленыя рукамі дзядзькі Антося. Напрыклад, кублы ён зрабіў сваім пляменнікам, каб збіраць пасаг: скруткі палатна, лепшы абутак, адзенне складвалі. Але ёсць тут і кніжкі, якія прывозіў Колас. Некаторыя з тых, якімі карыстаўся пісьменнік, ляжаць у кувальчыку... Памішканне, дзе зручна было праводзіць час Коласу, пра-

сторнае — гасцей прымаць можна было... І Купала прыйшоў. З успамінаў Якуба Коласа аб першай сустрэчы з Янкам Купалам:

«Абставіны майго жыцця складаліся так, што я не мог паехаць да Янкі Купалы, каб сустрэцца з ім вока на вока. Паехаць як да друга, якога я глыбока палюбіў за яго творы. Я быў пад надзіраным вокам паліцыі. Мая першая непасрэдная сустрэча з Янкам Купалам адбылася толькі летам 1912 года, амаль праз год пасля майго вызвалення з астрага. Аб гэтай сустрэчы мне неаднойчы даводзілася гаварыць. Але яна такая светлая, радасная, такая яркая і жывая ў маёй памяці, што і зараз хочацца сказаць аб ёй некалькі слоў. Я жыў у сваіх родных на Нёмане, у паўтара кіламетра ад Мікалаеўшчыны. Якраз на тую пару я быў у сяле ў аднаго са сваіх прыяцеляў. І раптам прыбегла адна з сябрёў, усхваляваная, стаміўшыся ад шпаркай хадзі, і адразу кінула мне ў рукі лісток паперы. Яна сказала: «Да цябе прыйшоў Янка Купала!» Гэтыя словы моцна ўразілі мяне, я зараз жа развітаўся з прыяцелем і хутка падаўся да хаты на сустрэчу з пазтам, якога я ведаў даўно, але ні разу яшчэ не бачыў, якога так моцна хачэлася пабачыць. Купала сядзеў за сталом, згледзеўшы мяне на парозе хаты, ён не спынаючыся падняўся з месца, і накіраваўся насустрач мне. Лагодная ўшмешка,

ясны малады твар, вясёлля светла-карыя вочы з ледзь улоўнай хітравінкі — такі быў у маіх вачах Янка Купала. Такі жыве ён і па сённяшні дзень у самым запаветным куточку майго памяці...

Яны гаманілі за сталом цэлы вечар да паўночы, па-мужчынску, за кілішкам. Начавалі на сенавале. Назаўтра пайшлі ў Новы Свержань. І ўсе сустрэчы не абыходзіліся без кілішка...

— Гэта была вельмі важная сустрэча, таму што яна паклала моцны падмурк іх чыстату, сардэчнаму, харошаму сяброўству, якое яны пранеслі праз усё жыццё, — адзначае Зінаіда КАМАР'УСЬКАЯ, дырэктар музея Якуба Коласа.

— У гісторыі кожнага народа ёсць пэрыяды, якія для яго вельмі важныя. Але для нас, беларусаў, без перабольшвання, дзве

галюўныя пэрыяды ў нашай гісторыі — Янка Купала і Якуб Колас, — падтрымала Алена ЛЯШКОВІЧ, дырэктар музея Янкі Купалы. — Іх яднае вельмі шмат агульнага. Таму што нарадзіліся яны ў адзін год, амаль адначасова прыйшлі ў літаратуру. І калі яны сустрэліся ўпершыню, то Янка Купала быў ужо аўтарам першага зборніка «Жалейка», аўтарам другога зборніка «Гуслія». Якуб Колас таксама быў знакамітым аўтарам: выйшлі «Песні жалёбы», «Новая зямля». Але перш за ўсё, мне здаецца, гэта былі вельмі добрыя людзі. І менавіта дзякуючы гэтай усё сваё жыццё сябравалі.

Сяброўства іх абарвалася ў 1942 годзе, калі Янка Купала трагічна загінуў. Але Якуб Колас не пакінуў жонку Янку Купалы — іх сяброўства працягвалася яшчэ доўгія гады. Жонка Янкі Купалы Уладзіслава Францаўна Луцэвіч была першым дырэктарам Купалаўскага музея. І Якуб Колас дапамагаў ёй у

гулялі ў шахматы, абмяркоўвалі свае пытанні. Вядома, малым не дазволена было лаціць публікацыі, слухаць, пра што гавораць дарослыя. Але быў выпадак, калі аднойчы прыйшоў настаўнік са школы і сказаў, што сын Коласа Юрка распявае непрыстойныя песні. У нас дома ніхто такіх песень не спяваў. Сталі разбірацца, у чым справа і што гэта за песні. Песня была: «Дайце мне за рубль з палцінай дзевіцу з агнём». Сталі высвятляць, адкуль узлясла — аказваецца, Купала, калі гуляў у шахматы, напаяў гэтую песню, а малы падхапіў і панёс у школу... У 1931 годзе, калі была страшэйшая паводка, выйшла Свіслач з берагоў і затопіла хату Купалы, ён з жонкай пераехаў да нас. Тры дні яны жылі ў нас дома, пакуль сляды вады заставаліся ў яго ў хаце. А як прыйшоў 1941 год, то мы заехалі на дзень у Ляўкі, калі ўцякалі з Мінска, а адтуль дабраліся да Масквы. Потым з Масквы ў Кірэўку, дзе жыў матчыны брат. Пасля Купала туды паехаў, іншы раз наваўтам. Далей мы ад'ехалі ў Ташкент. Апошні раз Купала і Колас сустрэліся ў Казані на сесіі Акадэміі навук. Гэта была апошняя іх сустрэча і апошняя фатаграфія. На смерць Янкі Купалы Колас адгукнуўся вершамі. А пасля, калі прыехаў у разбураны пасляваенны Мінск, убачыў: няма ні хаты Купалы, ні сада яго, стаіць толькі сухая талюпа. Думаў, што і талюпа загінула. Але ўвесну яна распусцілася, раскрылася лісце, дрэва аказалася жывым.

Яны рабілі прыватны адзін аднаму. А сёлета Беларусі прыватны адзін аднаму — двум сваім першым народным пазтам. Слова «народныя» — зусім не фармальнае. Пра цікаваць да творцаў сведчаць наведванні музеяў: каля 15 тысяч за год па ўсім аб'ектах. А сёлета, напрыклад, колькасць наведвальнікаў музея Якуба Коласа і 4 філіялаў (мемарыяльных сядзіб) павялічылася ў паўтара раза. Адкрыццё мемарыяльнага знака ў Смольні ў гонар першай сустрэчы Купалы і Коласа, на думку намесніка старшыні Стаўбцоўскага райвыканкама Уладзіміра Шэццеля, будзе спрыяць таму, што яшчэ больш турыстаў прыедзе на Стаўбцоўшчыну, каб наведаць музей Якуба Коласа. Сапраўды, летам людзі больш ахвотна наведваюць менавіта сядзібы: тут прыгожа, маляўнічыя куточки, распрацаваны маршрут «Шлях Коласа» з цікавымі драўлянымі скульптурнымі кампазіцыямі па вулках «Новая зямля». І ехаць проста — трошкі збочыць з брэсцкай трасы. Дарчы, гэтым асабліва карыстаюцца групы з замежных турыстамі, якім, аказваецца, цікава ведаць, пра што і чаму пісалі беларускія пісьменнікі. Але супрацоўнікам музея асабліва прыемна адзначаць, што больш становіцца менавіта сямейных наведвальнікаў. Таты і мамы, якія калісьці прыходзілі ў музей, цяпер прыводзяць сваіх дзяцей. А гэта самае важнае для таго, каб жыла памяць пра двух першых народных пазтаў Беларусі — вялікіх людзей і вялікіх сяброў.

Ларыса ЦІМОШЫК

Калектыў Выдавецтва «Беларуская Эцыклапедыя імя Пётруся Броўкі» сардэчна віншуе калектыў «Звязды» са знамянальнай падзеяй — 95-годдзем з дня заснавання газеты.

Увесь гэты час «Звязда» была цесна звязана з жыццём нашага народа, адлюстроўвала яго клопаты і спадзяванні. Яна заўсёды пранікнёна заклікала да захавання справдзёных каштоўнасцяў — маральнасці, дабрыні, патрыятызму. Духовна-публіцыстычная спадчына газеты — культурны здытак нацыі.

За гады плённай працы выданне набыло папулярнасць і высокі аўтарытэт, стала неад'емнай часткай культурнага жыцця нашай краіны. Высокі прафесіяналізм і актуальнасць вызначаюць матэрыялы, што друкуюцца на старонках газеты сёння. «Звязда» аб'ектыўна і аргументавана асвятляе працэсы станаўлення дзяржаўнасці нашай краіны, яе суверэнітэту, актыўна спрыяе ўсталяванню ў грамадстве міру, добрабыт-лівых адносін паміж людзьмі, папулярнае лепшыя ўзоры нацыянальнай культуры.

Жадаем Вам і калектыўу газеты моцнага здароўя, шчасця і дабрабыту, новых поспехаў у вы-сакароднай справе служэння Айчыне шчырым, сумленным журналісцкім словам.

3 павагай, дырэктар Таццяна БЯЛОВА.

■ Брэндэ Айчыны

МОТАЛЬСКАЯ КАЎБАСКА: ЗАПРАШАЕМ! КАЛІ ЛАСКА!

Пяты раз сабраліся ў Моталь прыхільнікі смачнай ежы і народнай культуры

ГЭТЫМ разам фестываль «Мотальскія прысмакі» прайшоў пад знакам 590-й гадавіны старадаўняга мястэчка. Вяскоўцы любяць свой Моталь. Нават жарт такі давёўся пачуць ад конкурсу: «Якое Іванава? Тое, што каля Масквы? Не, тое, што каля Моталя!»

Гасцей з райцэнтра Іванава таксама было шмат, як і з іншых гарадоў, абласцей, краін. Выхадцы з Моталя жывуць цяпер у розных мясцінах свету. Амаль шэсць стагоддзяў стаіць Моталь на беразе Ясельды. Мястэчка атрымала магдбургскае права ў 1555 годзе, нават раней за старажытны ўезны Пінск. Паспрыяла гэтаму, як усе лічаць, славаўта Бона Сфорца, каралева польская, вялікая княгіня літоўская. Гэтыя мясціны спадабаліся прыгожай італьянцы, яшчэ яна ацаніла тутэйшыя працавітыя і прадпрыемныя людзей. Восі і загадала ўзвесці ў Моталь адну са сваіх рэзідэнцый. Апошняя прывябіла сюды рамеснікаў, гандляроў, і не толькі з навакольных вёсак, але нават з Італіі. Мясцовыя сяляне не адпрацоўвалі паншчыны, не ведалі прыгон. Моталь стаў расці, развіваўся рамесны, багачелі людзі. Хутка набыў абырсы свой гандлёвы цэнтр — пляц каралевы Боны: на ім ладзіліся штогадовыя кірмашы... Потым здараліся войны, перадзелы, іншыя выпрабаванні, якія перажываў Моталь. Але пасля любой навалы руплівае маталіе адраджалі свае мясціны, ладзілі жыццё, працавалі, нараджалі дзяцей. Пры гэтым захаўвалі свае абрады і звычкі, адметную гаворку, бабуліныя песні, дзедавыя рамесныя. Цяпер у аграгарадку Моталь жыве больш за чатыры тысячы чалавек.

Гісторыі Моталя і прывячаўся першы дзень міжнароднага фестывалю «Мотальскія прысмакі». Цэнтрам увагі стаў музей народнай творчасці, дзе

хлеба. Кіраўнік вобласці падзякаваў усім, хто за-сведчыў цікавасць да беларускай культурнай спадчыны і прыехаў адзіцца смак беларускай кухні, адчуць характэрна і мілагучнасць палескай песні. Культурным брэндам вобласці нааруні з тэ-атральнай «Белай вёжай», «Студзеньскімі музы-чнымі вечарамі», фестывалем «Спораўскія жарты» назваў губернатар «Мотальскія прысмакі», якія з кожным годам набіраюць размах, набываюць новых сяброў.

Старшыня Іванаўскага райвыканкама Юрый Бі-СУН запэўніў прысутных, што фестывальны рух на Іванаўшчыне будзе мацней і не без задавальнення пабудуем пра новы культуры праект, які прыцягне увагу сусветнай грамадскасці і новых гасцей — ад-раджэнне радавой сядзібы Дастаеўскай.

Надзвычайна і Паўнамоцны Пасол Ізраіля ў Рэспубліцы Беларусь Іосіф ШАГАЛ гаварыў аб тым, што яго вельмі кранула: на ўязным знаку каля аграгарадка Моталь ёсць надпіс на іўрыце. «Часта спадар паслэ зрабіў высноў, што ў Моталі паміж тэатраў, шануюць гісторыю, што гістарычныя, культурныя сувязі, асабістыя стасункі існавалі і і-снуюць паміж нашымі людзьмі і спакон вякую.

Добрыя, шчырыя словы гаварылі і прадстаўнікі дыпламатычных місій Эстоніі, Расіі, Украіны, гасці з суседніх краін. Войт гміны Янаў-Падляскі пажар-таваў, што цяжка было паднімацца на сцэну, бо да гэтага ён прайшоў па кулінарных радах.

Рады і сапраўды былі багатыя, як заўсёды ў Моталі. Гаспадынікі з усіх іванаўскіх сельсаветаў прывезлі творы свайго кулінарнага мастацтва. На сталах з Бродніцы прывябілі чорныя боханні, якія пякліся ў печы. Аказалася, што выпекла іх Марыя Іванаўна Чашун, жыхарка Аброва. Кіраў-нік Дружылавіцкага сельсавета Святлана Міноку прывезла катлеты з агародніны ўласнага пры-тавання. А ўжо бліноў, драўніку, каш «адразу з печы» было поўна на кожным сталі! Сустрэліся і старыя знаёмыя: летась Алена Падарыгор з Пшышчэўска расказвала нашым чытачам пра аса-біліцы інтэрнацыянальнай кухні сваёй сям'і. У іх хаце шануюць беларускія, украінскія, малдаўскія, румынскія кулінарныя традыцыі. А сёлета біблі-ятэкар Алена з калыханкай прывезлі адмысловыя кашы, піражкі, а яшчэ — напі. Толькі сабралася зрабіць фотаздымак для газеты, як чуло: «Стоі, не здымай!». Азіраюся... Галанты з выгляду муж-чына з кілішкам лагодна так прасіць: «Чакайце, я выпію, тады будзеце здымаць». Як не паслухаць чалавек? Тут жа з самага ранку ішлі дэгустацыі самых розных прадуктаў. І вясёллі настроі апа-

Войт гміны Янаў-Падляскі пажартаваў, што цяжка было паднімацца на сцэну, бо да гэтага ён прайшоў па кулінарных радах.

ноўваў нават тых, хто не адпачываў, а працаваў на свяце, ды толькі на хвілінку пакінуў убаку абавязкі. Бо вельмі ж хораша запрашалі гаспа-дыні, нахвальвалі свае стравы.

Сёлетні фестываль адраўніваўся ад папярэд-ніх і тэатральнавым шэсцем. Па галоўнай ву-ліцы прайшлі дэгустацыі ў сучасным адзенні і ў касцюмах эпохі каралевы Боны. Жыхары вёсак таксама дасталі з кудраў бабуліны і матуліны ўборы. Падводзі з бокамі ды каўбасамі лагі-чна завяршалі шэсць. Гуляў-спяваў Моталь аж да позняга вечара.

Святлана ЯСКЕВІЧ. Фота аўтара і БЕЛТА. Іванаўскі раён

Ад аднаго погляду слінікі бягучы.

прадстаўлены вясковыя промыслы і рамесныя, традыцыі, абрады, адзенне, дзе рупна захоўва-ецца гісторыя мястэчка. Тут абавязкова раска-жуць пра землякоў, якім ганарыцца. Менавіта ў Моталі нарадзіліся бліскучыя вучоны-хімік, першы прэзідэнт Ізраіля Хаім Вейцман, знакаміты аме-рыканскі даследчык Шаўль Ліберман, а таксама Леанард Чэс (Чыж), стваральнік першай у ЗША студыі гуказапісу. Імя яго занесена ў Залу славы рок-н-рола.

А яшчэ маталіе ганарыцца сваімі сучаснікамі, людзьмі, якія працуюць цяпер і множаць славу сваёй мясцовасці. У другі дзень свята ўсёй грамадой шанавалі двух маталіян, якім напярэдні рашэн-нем райвыканкама і сесіі раённага Савета было прывоснона званне ганаровых грамадзян Іванава і Іванаўскага раёна. Імі сталі Вячаслаў Кашталыян, дырэктар ААТ «Агра-Моталь», і Мікалай Шыка-ляў, дырэктар філіяла «Каапрам» Іванаўскага райспажыўтаварыства.

«Агра-Моталь» — адно з самых моцных сель-гаспадарчых прадпрыемстваў на Брэсцшчыне. Гаспадарка кожны год удзельнічае ў фестывалі. Шматлікія гасці з задавальненнем разглядаюць элітнае насенне, пляменную жывёлу, якія прывозяць на выставу. А прадпрыемства Мікалая Міронавіча Шыкаляна славіцца каўбасамі, мяснымі вырабамі з

На стол — адразу ў печы!

ДАЙ, ДЖЫМ, НА ШЧАСЦЕ ЛАПУ МНЕ!

У мінулыя выхадныя ў мінскі парк Горкага прыехалі сто бяздомных катоў і сабак, каб знайсці новых гаспадароў. Дабрачынную акцыю «Давай дапаможам!» ужо шосты год запар ладзіць грамадская арганізацыя «Эгіда», якая займаецца дапамогай бяздомным жывёлам.

— Мы вядзем праграму дапа-могі, а таксама імкнёмся выха-ваць у моладзі гуманнае адносі-ны да жывёл і запрашаем браць удзел у нашых валанцёрскіх акцыях, — гаворыць старшыня аб'яднання Наталля Бялянава. — Для нас важна, каб адносіны да бяздомных і наогул да жывёл у нашай краіне палепшыліся. Ар-ганізацыя грамадская, таму сюды прыходзяць людзі, якія проста хочучь дапамагчы за свае сродкі. Зараз, напрыклад, з намі супра-цоўнічаюць 20 валанцёрцаў. Але прыйсці да нас можа толькі адзкіны чалавек ва ўзросце ад 18 гадоў, які ўжо меў досвед у выхаванні жывёл. На кожную акцыю заўсёды прывозім аднолькавую колькасць жывёл — 40 катоў і 60 сабак, і кожны раз забіраюць па-рознаму. Напрыклад, у мінулы раз забралі амаль усіх — 96, а сёння — 9 сабак і 24 каты. Але галоўнае ў гэтай акцыі — не толькі знайсці жывёлам новых гаспадароў, але і пры-цягнуць увагу да праблемы адказнасці за братоў нашых меншых.

Падчас акцыі таксама працавала «Палатка дапа-могі», куды кожны ахвотны мог прынесці корм, напаў-няльнікі для каціных пры-быральных, амуныцыю, ляжанкі для катоў і сабак.

Настасся ХРАЛОВІЧ,
фота аўтара.

ДЗЯЎЧЫНКА ЎПАЛА Ў КАЛОДЗЕЖ

У Мінску дзясцічка ўпала ў глыбокі калодзеж і атрымала цяж-кую траўму. Здарэнне адбылося бліжэй да абеда на вуліцы Лід-скай: падзенне заўважылі мінакі і выклікалі выратавальнікаў. На месцы тыва выветлілі, што 4-гадовая Люба ўпала ў каналіза-цыйны калодзеж глыбінёй два метры. Выратавальнікі пры дапамозе пажарных вярхоўкі і пояса дасталі дзясцічку і перадалі медыкам. Брыгада хуткай медыцынскай дапамогі шпіталізавала пацярпелую з папярэднім дыягназам «адкрытая чэрапна-мазгавая траўма». Мяр-куецца, што здарэнне адбылося па прычыне асабістай неацярхо-насці дзясцічкі.

Сяргей РАСОЛКА.

ФРАНСАБАНК FRANSABANK

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2012 г. «ФРАНСАБАНК» ОАО

№ п/п	Наименование статьи	Символ	(в миллионах белорусских рублей)	
			01.07.2012	01.07.2011
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	51 099,6	19 557,1
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	127 874,9	178 033,8
5	Средства в банках	1104	85 152,3	34 841,2
6	Ценные бумаги	1105	72 387,5	33 044,2
7	Кредиты клиентам	1106	135 099,0	154 567,1
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	0,8	0,8
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	99 904,3	48 920,8
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-
12	Прочие активы	1111	9 298,0	3 490,2
13	ИТОГО активы	11	580 816,4	472 455,2
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
15	Средства Национального банка	1201	38 614,6	107 515,5
16	Средства банков	1202	193 111,3	165 134,8
17	Средства клиентов	1203	106 638,7	92 928,0
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	8 467,4	-
19	Производные финансовые обязательства	1205	183,1	-
20	Прочие обязательства	1206	2 495,3	3 045,9
21	ВСЕГО обязательства	120	349 510,4	368 624,2
22	КАПИТАЛ			
23	Уставный фонд	1211	113 704,4	67 785,2
24	Эмиссионный доход	1212	-	-
25	Резервный фонд	1213	5 685,2	3 389,3
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	52 639,6	2 669,1
27	Накопленная прибыль	1215	59 276,8	29 987,4
28	ВСЕГО капитал	121	231 306,0	103 831,0
29	ИТОГО обязательства и капитал	12	580 816,4	472 455,2

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 июля 2012 г. «ФРАНСАБАНК» ОАО

№ п/п	Наименование статьи	Символ	(в миллионах белорусских рублей)	
			2012	2011
1	Процентные доходы	2011	31 697,9	15 410,1
2	Процентные расходы	2012	12 241,2	8 635,4
3	Чистые процентные доходы	201	19 456,7	6 774,7
4	Комиссионные доходы	2021	6 014,7	4 602,0

■ **Беларускі парламнт: персаналіі**

УРАЧЭБНЫ ПАДЫХОД ДЭПУТАТА БАГДАНОВІЧ

Дзіцячы ўрач, практык, даследчык, заснавальнік сістэмы ранняй рэабілітацыі дзяцей з неўралагічнымі парушэннямі — гэта пра Ларысу БАГДАНОВІЧ. Але сёння галоўная яе місія ляжыць у галіне заканатворчасці. Дэпутат Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў Ларыса Багдановіч падводзіць вынікі чатырохгадовай працы.

Расклад на заўтра

— Ларыса Мікалаеўна, чаму вы зноў вырашлі балатавацца?

— Застаўся шэраг недаробленых спраў. Нявырашанай застаецца, напрыклад, праблема працаўладкавання інвалідаў, аздаравлення і санаторна-курортнага лячэння дзяцей-інвалідаў і маладых інвалідаў. Вельмі важныя пытанні жыллёвага забеспячэння маладых інвалідаў і сем’яў, якія выхоўваюць дзяцей-інвалідаў. Ёсць яшчэ пытанні адаптацыі маладога інваліда да жыцця, суправаджальнага пражывання, калі яго неабходна навучыць жыць самастойна: хадыць у краму, мыць свае рэчы, прыбірацца...

Мне хацелася б таксама вырашыць пытанні, якія ініцыююць кіраўнікі прадпрыемстваў адносна так званых абавязаных асоб — бацькоў, чыя дзяцей даглядае дзяржава. Іх працаўладкаванне і выкананне імі працоўных абавязкаў — сур’ёзная праблема для прадпрыемства. Мне хвалюе таксама праблема адукацыі дзяцей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця.

Не менш важнае — будаўніцтва спальнага корпуса Брэсцкага абласнога цэнтра медыцынскай рэабілітацыі для дзяцей з псіханеўралагічнымі захворваннямі «Тонус». Гэта мая мара, вынік усіх гадоў маёй працы. Маё сэрца па-ранейшаму належыць гэтай медыцынскай установе. Будаўніцтва пачалося, ідуць земляныя работы, і я вельмі хацела б, каб яно не пераўтварылася ў даўгабуд. Здавалася б, прыватнае пытанне. Але яно вельмі важнае для ўсёй краіны. Вядома, што большая частка пацыентаў «Тонуса» — іншагароднія дзеці. Таму будаўніцтва фінансуецца як з абласнога, так і з рэспубліканскага бюджэту.

— У абноўленым законе пра сацыяльнае абслугоўванне насельніцтва прапісаны шэраг новых паслуг. Адна з іх — суправаджэнне сям’і, якая выхоўвае дзіця-інваліда. Ціпер у маці з’явілася магчымасць самой легчы ў бальніцу або з’ездзіць у санаторыў — тэрытарыяльныя цэнтры або індывідуальныя прадпрымальнікі будуць даглядаць дзіця. Гэтая норма ўжо працэ?

— Так, яна ёсць у законе, але яе трэба ўкараніць у практыку. Для таго, каб рэалізаваць многія заканадаўчыя навінкі ў гэтай сферы, неабходна змяніць штатную структуру тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання. Я ўжо пры-

везла адпаведныя прапановы ад тэрытарыяльнага цэнтра Маскоўскага раёна горада Брэста.

Мастацтва перапіскі

— Як часта вам даводзіцца пераадольваць неразуменне ў вашай дэпутацкай дзейнасці?

— Катгарчынага неразумнення ніколі не было. У мяне вялікая перапіска з ведамамі, але стараюся не звяртацца з дробнымі пытаннямі і заўсёды спрабую разабрацца спачатку сама.

Калі атрымліваю адмоўны адказ, то заўсёды ўдаецца закінуць вудачку на будучае. Ведаю, што магу вярнуцца да пытання праз паўгода або год. Проста трэба мець цярпленне і не забываць пра пачатае.

Напрыклад, доўгі час стаяла пытанне аб ураўноўванні статусу малалетніх вязняў фашызму з ветэранамі і інвалідамі Вялікай Айчыннай вайны. Але цяпер і самі вязні згодныя, што трэба казаць не пра ўраўноўванне, а пра асобныя льготы. Трэба ўлічваць, што большасць з іх ужо інваліды і маюць патрэбу ў дзяржаўнай дапамозе.

Як дэпутат і былы кіраўнік я разумею, што ў аснове ўсяго ляжаць фінансы, і калі становішча ў краіне дазваляе зрабіць нейкую льготу, тады яе трэба ўводзіць, а калі не, то негляга абяцаць. Людзі гэта разумеюць. Я не сустракала агрэсіі нават у часы нядаўняга крызісу і імклівага росту цэн. Насельніцтва ў нас адукаванае, яму можна патлумачыць, што адбываецца і чаму.

— Калі людзі згубілі магчымасць будавацца на льготным Kredyце, яны таксама не адчайліся?

— Вастрыню гэтыя пытанні ўдаецца паступова знайсці. Спачатку былі прынятыя дапаўненні, якія дазволілі атрымаць ільготныя Kredyты для тых, хто ўжо заключыў дамовы з банкам згодна з Указам № 185. Сёння ёсць група людзей, якія стаялі ў чарзе на заключэнне дагавораў, але не паспелі іх заключыць не па сваёй віне. Я звярталася ў Савет Міністраў і маю, на жаль, адмоўны адказ Міністэрства архітэктуры. Гэта невялікая група. У Брэсце толькі адзін неапраўданы дзе засталася няшмат людзей. Сярод іх, напрыклад, ёсць удава, якая выхоўвае 2 дзяцей і якой няма дзе ўзяць грошы на камерцыйны Kredyт. Я размаўляла з банкірам пра тое, каб за кошт рэсурсаў банка падысці да гэтых людзей індывідуальна.

Працаваць з ільготнай катэгорыяй грамадзян складана, бо ў грамадстве вельмі распаўсюджаны спажажыцкія настроі. Часам дзеля атрымання льготы чалавек паступае нелагічна — губляе працу, скасоўвае шлюб...

Трэба не да лёгкім гнучацца, а да годнага заробку. Што ў нашай краіне магчыма, як бы мяне ні ўпэўнівалі ў адваротным. Трэба толькі шмат працаваць, як робіць людзі ва ўсім свеце.

Калі да мяне прыходзіць малады чалавек з маці і просіць уладкаваць яго на працу бухгалтарам, у мяне ў галаве нараджаецца пытанне: «Як жа вы вучыліся ў ВНУ, што аказаліся нікому не патрэбныя?»

Ёсць сярод нашых людзей і інфантаўныя, і абіякавыя, і проста лянлявыя. Разам з тым, ёсць і тыя, каму неабходна дапамога.

— Ці назапасіліся падчас дэпутацтва пытанні, якія не даюць спакойна спаць?

— Справа ў тым, што я — аптыміст, для мяне тупікоў не бывае. Нават там, дзе, здаецца, выйсся няма, шукаю хоць намёк на спадзяванне. Там, дзе нельга вырашыць пытанне ў заканадаўчым плане, можна дапамагчы індывідуальна. Складаныя сітуацыі бываюць. Да мяне звярнуўся малады мужчына, які стаў інвалідам пасля таго, як яго збіла машына. Ён мае патрэбу ў замене сустава, для гэтага патрэбны грошы. Віноўнік жа аварыі спасылаецца на тое, што сам не працуе, таму не мае ні сродкаў, ні маёмасці і не выплывае пацярпеламу грошы на аднаўленне здароўя. Я вярталася да гэтага пытання некалькі разоў. Але тут справа ў адсутнасці сумлення, і юрыдычна вырашыць сітуацыю пакуль немагчыма.

— Што тут можна было б зрабіць?

— На жаль, не існуе крмінальнай адказнасці, якую можна было прымяніць да грамадзяніна, які такім чынам ухіляецца ад выплаты кампенсаций пацярпеламу. Падобныя сітуацыі ў мяне некалькі, і я стаю на баку пацярпелых.

Не ўсё магчыма рэгуляваць законам, якія ствараюць людзі. Ёсць яшчэ духоўныя законы. Калі вінавата маладая жанчына, у якой ёсць дзеці, яна павінна падумаць, што падарожа можа адбыцца і з не сям’ёй.

— Калі вы ўдзельнічалі «Тонус», то сутыкнуліся пераважна з бацькамі хворых дзяцей. Калі сталі дэпутатам, кантакты значна пашырыліся. Як змянілася ваша меркаванне пра людзей?

— Я — дзіцячы ўрач. Яшчэ да працы ў «Тонусе» 10 гадоў працавала ў частковым педыятрам. Так што маё кола кантактаў даўно ўжо досыць шырокае.

З 1992 года я стала працаваць з дзеткамі, якія маюць сур’ёзныя неўралагічныя парушэнні. Многія пытаюцца: «Як вытрымліваеце?» Справа ў тым, што мы, урачы, глядзім на дзіця інакш, чым чалавек са староні. Мы адразу бачым мэтэ, да якой трэба з гэтым дзіцем ісці. Для мяне важна не тое, што дзіця ляжыць і нічога не ўмее з таго, што ўмеюць яго аднагодкі. Для мяне важна вызначыць рэабілітацыйны патэнцыял, і я ведаю, што праз год цяжкай карпатлівай працы дзіця папаўзе, а потым пойдзе. Прафесіяналізм у гэтай сітуацыі з’яўляецца вырашальным.

Я навучылася за праблемай бачыць будучае. Так адбываецца з кожным спецыялістам у «Тонусе». Калі б мы замыкаліся на няхчасці сям’і, то хутка аказаліся б не здольнымі працаваць, адбылося б самавыгаранне. Магчыма, такі погляд сфарміраваўся як самаабарончая рэакцыя псіхі, але ён важны і для бацькоў, бо дае ім надзею. Мы не сядзім, не плачам, а настраіваемся на пераглед. І толькі тады магчымы поспех. Без штодзённай працы бацькоў нічога немагчыма зрабіць.

Дзеці з неўралагічнымі шкодаджаннямі — самыя вялікія працаўнікі ў свеце. Любы з нас знойдзе мільён прычын, каб не рабіць 15-хвілінную зарадку, а гэтыя дзеткі па 4-6 гадзін штодня выконваюць цяжкія фізічныя практыкаванні. І калі такое дзіця пачынае хадзіць, гэта дае моцны зарад для руху наперад усім, хто аказваўся саўдзельнікам і сведкай гэтай перамогі. Так працуе наш «Тонус». Дзіця там — не пацыент, а чалавек, які мае будучыню.

Напэўна, падобны погляд і перанесла і на людзей ужо ў якасці дэпутата. Беларусь для мяне — гэта такія ж працаўнік, ён любіць жыццё і жадае жыць годна. Большасць людзей усё для гэтага робяць.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

ДАРАГЯ ДРЭВЫ

Упраўленнем Следчага камітэта па Гомельскай вобласці прынята да вытворчасці крмінальная справа, заведзеная пракуратурай Ельскага раёна ў дачыненні да старшыні Ельскага раённага Савета дэпутатаў. У прэс-службе ведамства паведамілі, што сёлета ў маі ён, выходзячы за межы службовых паўнамоцтваў, дэзвольі кіраўніку мазырскага ТАА «Істма» высечку дрэў на тэрыторыі вёскі Рэмезы. Пасля, не маючы паўнамоцтваў на ажыццяўленне фінансава-гаспадарчай дзейнасці, падпісаў фіктыўны дагавор на высечку дрэў. У выніку супрацьпраўных дзеянняў чыноўніка навакольнаму асяроддзю нанесены матэрыяльныя страты ў буйным памеры (больш за 33 млн рублёў).

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

■ **Беларусы ў свеце**

ПРА КАВАЛЯ З УСТРУШАНЫ

У ДУШАНБЭ ВЫДАДЗЕНЫ ГІСТАРЫЧНЫ РАМАН БЕЛАРУСА ЛЕАНІДА ЧЫГРЫНА

У Італіі, у адным з архіваў, захоўваецца фонд пісьменніка Рафаэла Джаваньелі, аўтара знакамітага рамана «Спартак». Сярод іншых занацовак — і звесткі пра майстра-збройніка Азара з Уструшаны (сучасны Таджыкістан). Палплетнік гладыяра і лідара паўстання рабу, каваль з таджыксай глыбіні, Азар — герой і некаторых дакументальных хронік. Расійскі даследчык Кітая, Цэнтральнай і Паўднёвай Азіі Іакінф Бічурын (1777 — 1853) пісаў у «Каментарых да «Гісторыі Сярэдняй Азіі»: «Захопніцкія паходы кітайцаў нікому не прынеслі дабра: ні ім самім, ні народам, якім даводзілася сутыкацца з войскам Паднябеннай імперыі.

У войнах з кітаіцамі гінулі тысячы людзей і тысячы пазналі горыч палону і заўчаснай смерці. Вядомыя хіба што нямногія выключчэнні — такія, як збройнік з Уструшаны з імемем Азар і па мянушцы «Перс», які быў захоплены кітаіцамі ў палон

■ **Кардыя-лікбез**

ЯДЗІМ, КАБ ЗНІЖАЎСЯ ХАЛЕСТЭРЫН

Дыета, якая дазваляе знізіць узровень халестэрыну, — першы абавязковы крок у лячэнні атэрасклерозу. Пры гэтым ужыванне тлушчаў неабходна скараціць прыкладна на адну трэць. Паводле звестак амерыканскіх вучоных, вытрымліванне адной толькі дыеты здольнае знізіць узровень «дрэннага» халестэрыну ўсяго на 5-10 працэнтаў, у той час як для спынення прагрэсу хваробы гэта зніжэнне павінна дасягаць не менш як 25 працэнтаў. Таму ў вядучых клініках Еўропы і ЗША пры лячэнні ішэмічнай хваробы сэрца дыету прызначаюць адначасова з прэпаратымі з класа статынаў. Загадчык інфарктнага аддзялення № 2 10-й гарадской клінічнай бальніцы г. Мінска, урач-кардыёлаг вышэйшай катэгорыі Наталля ПАЛЯЎКОВА расказвае, што трэба ўлічваць у харчаванні, калі размова ідзе пра зніжэнне ўзроўню халестэрыну ў крыві.

Насычаных тлушчаў (у асноўным жывёльнага паходжання) павышаюць халестэрын у крыві, у той час як ненасычаныя (расліннага паходжання) спрыяюць яго зніжэнню. Мнаненасычаныя тлушчы (рыбныя прадукты) таксама спрыяюць нармалізацыі ўзроўню халестэрыну і трыгліцэрыдаў. У гатаванні ежы варта аддаваць перавагу алею.

Малако. Варта выбіраць малако з тлустасцю не болей за 1,5 працэнта.

Вяршкі і смятана. Ад іх ужывання рэкамендуецца адказацца наогул або звесці да мінімуму, аддаючы перавагу як мага больш нізкаму працэнта тлустасці.

Сыр. Зразумела, што чым ніжэй тлустасць (35 працэнтаў і менш), тым лепш.

Ёгурт. Для дыетычнага харчавання трэба выбіраць малочныя або абстлушчаныя ёгурты з тлустасцю не больш за 2 працэнта.

Сметанковае масла і маргарыны. Істотна абмяжоўваецца або выдаліцца наогул.

Аліўкавы алей. Спрыяе зніжэнню халестэрыну. Рэкамендуецца ўмеранае ужыванне таксама сланечнікавага, арахісавага, соевага, кукурузнага алеяў.

Мяса. Лепш за ўсё ўжываць пясныя кавалкі ялавічыны, цяляціны і бараніны. Непасрэдна перад гатаваннем трэба заўсёды зразаць тлушч. Трэба мець на ўвазе, што поўная адмова ад прыёму чырвонага мяса, багатага на бялок і жалеза, можа прывесці да анеміі, асабліва ў маладых жанчын. Неабходна пазбягаць мясных паўфабрыкатаў — каўбас, сасісак, саялія, бекону. Субпрадукты (печанка, ныркі, мазгі) вельмі багатыя на халестэрын і не рэкамендуецца для здаровага харчавання.

Птушка. Мяса індэчак змяшчае ўсяго 3-5 працэнтаў тлушчу.

Рыба. Рэгулярнае ужыванне рыбы з амега-3 тлустымі кіслотамі здольнае знізіць рызыку інфаркту на трэць. Неабходна колькасць амега-3 тлустых кіслот — 500-1000 мг на дзень.

Яйкі. У яечных жаўтках шмат халестэрыну. Таму не рэкамендуецца ўжываць больш за 3-4 яйкі на тыдні. Яечныя бялкі можа ўжываць без абмежаванняў.

Фрукты і гародніна. У такіх краінах, як Францыя, Іспанія, Італія, Партугалія, дзе выхary прытрымліваюцца так званай міжземнаморскай дыеты і дзе смяротнасць ад ішэміі, гіпертаніі і раку найменшая ў Еўропе, штодзённае ужыванне гародніны і садавіны складае не менш за 400 г. Існуе правіла «5 порцый гародніны і садавіны за дзень». Адна порцыя — гэта адзін яблык, апельсін, груша або банан; 2-3 ст.л. свежапрыгатаванай салаты

■ **А не шкодзы!**

БЕСПРАЦОЎНЫЯ «ПАРЫБАЧАЛІ» НА 60 МІЛЬЁНАЎ

На возеры Карпілаўскае ў Жлобінскім раёне работнікі Жлобінскай міжрайінспекцыі затрымалі двух беспрацоўных, якія здабывалі рыбу электра-лаўнальнай устаноўкай. У браканьераў кінфарскавалі прыладу лоўлі і 259 асобін розных відаў рыб. Прыродным рэсурсам нанесена шкода ў асабліва буйным памеры — на 601 базавую велічыню. У грашовым вымярэнні гэта 60,1 мільёна рублёў. Цяпер парушальнікаў чакае яшчэ і крмінальная адказнасць.

«БЯРУЦЬ» РЫБУ ЯК СВАЮ

Работнікі Любанскай міжрайінспекцыі затрымалі аўтамобіль «ВАЗ-2105», у багажніку

або кансерваванах пладоў; 1 ст.л. сухафруктаў; 2 ст.л. стравы са свежазамарожанай гародніны або садавіны.

Хлеб і макарона. Пры дыете, якая зніжае халестэрын, паступленню ў арганізм калорый за кошт жывёльных тлушчаў практычна не адбываецца. Пры гэтым хлеб і макарона, багатыя на вугляводы, служаць цудоўнай альтэрнатыўнай крыніцай энергіі. Хлеб грубага помолу змяшчае нерастваральныя раслінныя валокны, якія звязваюць халестэрын у кішчэчніку і выводзяць з арганізма.

Бавовня (соя, фасоль, гарох). Змяшчаюць шмат расліннага бялку. Абавязкова рэкамендуецца ў харчаванні з малой колькасцю мяса.

Алкоголь. Науковыя звесткі сведчаць, што ўмеранае спажыванне алкаголю ў поўнай ступені абараняе ад атэрасклерозу. Рэгулярныя невялікія дозы алкаголю могуць спрыяць палепшэнню цякучасці крыві, папярэджваюць развіццё тромбаозу ў сасудзістай сістэме і павышаюць узровень «добрага» халестэрыну.

КОЛЬКІ РЫБЫ ТРЭБА З’ЕСЦІ ЗА ТЫДЗЕНЬ, КАБ ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ДАСТАТКОВУЮ КОЛЬКАСЦЬ АМЕГА-3 ТЛУСТЫХ КІСЛОТ:
сардэн (або шпроты, або макрэл) — 2-3 порцыі па 200-400 г;
ласося (або сельдзя) — 3-4 порцыі па 200-400 г;
тунца (або траскі, або пікшы, або камбалы) — колькі заўгодна + штодня капсулы рыбіннага тлушчу, якія змяшчаюць 500-1000 мг амега-3 тлустых кіслот.

Вучоныя спрабуюць вызначыць «карысныя нормы» ужывання алкаголю. Напрыклад, у Вялікабрытаніі тыднёвай нормай лічыцца 21 умоўная адзінка алкаголю для мужчын і 14 — для жанчын (1 умоўная адзінка адпавядае 8 г чыстага алкаголю). Інакш кажучы, мужчыны могуць штодня выпіваць без шкоды не больш за 60 г моцных спіртных напояў, або 200 г сухога віна, або 220 г піва. Для жанчын штодзённая дапушчальная доза складае 2/3 мужчынскай. На жаль, спажыванне алкаголю рэзка спыняюцца на гэтым мінімальным узроўні і вельмі часта «лечацца» ім у колькасці, шкоднай для арганізма. Па гэтай прычыне алкаголь наўрад ці можа быць рэкамендаваны ў якасці сродку прафілактыкі атэрасклерозу.

Той, хто пакутуе на артрыяльную гіпертанію або цукровы дыябет, павінен абмяркоўваць пытанне ужывання алкаголю з лечачым урачом.

Кава. Даказана, што звараная, а не растваральная кава павышае халестэрын у крыві, паколькі падчас гатавання адбываецца выдзеленне тлушчаў з кававага зярня. Ёсць звесткі і аб тым, што поўная адмова ад кавы прыводзіць да зніжэння халестэрыну крыві на 17 працэнтаў.

Чай. У 1995 годзе апублікаваны навуковыя звесткі, што чапяціце акавае спрыяліны эффект на сардэчна-сасудзістую сістэму, у прыватнасці, на цячэнне і прафілактыку ішэміі. Гэты эффект можа быць абумоўлены высокай колькасцю флаваноідаў.

Арэхі. Змяшчаюць вялікую колькасць калорый, расліннага бялку, ненасычаных тлустых кіслот. Апошнія даследаванні сведчаць аб тым, што рэгулярнае ужыванне некаторых відаў арэхаў, напрыклад, грэцкіх, прыводзіць да ўмеранага зніжэння халестэрыну.

Святлана БАРЫСЕНКА

Здымаюцца з раскладу электрапаязды

З 1-2 верасня змяняецца расклад руху электрапаяздоў.

Як паведамілі ў Мінскім аддзяленні Беларускай чыгункі, з пачатку верасня адмяняюцца некаторыя электрычкі. Так, на участку Мінск — Аляхновічы з 1 верасня знікоўча з раскладу руху па субботах і нядзелях: электрапаязды Мінск-Паўночны — Аляхновічы адпраўленнем з прыпынчанага пункта Мінск-Паўночны ў 9.09; Аляхновічы — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем са станцыі Аляхновічы ў 11.00; Мінск-Пасажырскі — Аляхновічы адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 9.49; Аляхновічы — Мінск-Паўночны адпраўленнем са станцыі Аляхновічы ў 11.43; па суботах: электрапаязды Мінск-Паўночны — Аляхновічы адпраўленнем са станцыі Мінск-Паўночны ў 13.15, Аляхновічы — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем са станцыі Аляхновічы ў 14.52.

На участку Мінск — Пухавічы з 2 верасня па нядзелю адмяняюцца электрапаязды: Мінск-Пасажырскі — Пухавічы, які выходзіць са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 7.10; Пухавічы — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем са станцыі Пухавічы ў 9.03; Мінск-Пасажырскі — Пухавічы, што ідзе са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 9.08; Пухавічы — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем са станцыі Пухавічы ў 12.00.

На участку Мінск — Талька з 1 верасня па суботах з раскладу знікоўча электрапаязды: Мінск-Пасажырскі — Талька, што ідзе са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 18.03; Талька — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем са станцыі Талька ў 20.43.

Таксама адмяняюцца бесперасадачныя зносіны. Электрапоезд Маладзечна — Пухавічы адпраўленнем са станцыі Маладзечна ў 5.03 па нядзелю прызначаецца ў зносіны Маладзечна — Мінск-Пасажырскі; электрапоезд Пухавічы — Аляхновічы адпраўленнем з Пухавіч у 9.03 па нядзелю прызначаецца ў зносіны Мінск-Пасажырскі адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ **На атрыммане Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь**

КАБ АДУЖАЦЬ ДАРОГУ ЖЫЦЦЯ

Памятаю, як яшчэ школьнікам знайшоў у адным з падручнікаў па гісторыі СССР згадку пра мой родны Полацк, і радасць ад усведамлення таго, што месца, у якім жыў, — такое слаўтае і значнае, што і маім землякам ёсць чым ганарыцца. Пазней мы з настаўнікамі гісторыі не раз хадзілі па наваколлях роднага горада ўжы месцаў, пазначаных сваёй даўнінай, балазе іх, нягледзячы на разбуранні і людскую беспамятнасць, у Полацку заўсёды было багата.

Падобнае адчуванне ахапіла значна пазней, калі мы, маладыя літаратары з мясцовага літаб’яднання «Крыніцы» пры гарадской газеце «Хімік», па ўласнай ініцыятыве зладзілі падарожжа ў Мір, Нясвіж, Гродна... Бадай, упершыню ў жыцці я і многія мае сябры убачылі, наколькі прыгожы наш край, колькі цудоўных помнікаў гісторыі пакінулі нам продкі, якіх не здолеў дашчэнтну знішчыць няўмольны час, поўны войнаў і разбурэнняў.

Згадаваў гэта таму, што адчуванне прыналежнасці да мінулага сваёй Радзімы робіць чалавека спраўдзімым патрыётам, які ведае, чым слаўны яго родны край, зямля, што яму дадзена лёсам.

Гэтыя адкрыцці ўласнай гісторыі, велічы сваёга мінулага важна рабіць у юныя гады, спадчытаючы першыя крокі жыцця. Для многіх такімі шчаслівымі адкрыццямі сталіся кнігі Уладзіміра Караткевіча, Кастуся Тарасова, Адама Мальдзіса, Анатоля Мяснікова, Алеся Марціновіча...

БЕРАЗИНО АБЗАВЯЛОСЯ СУПЕРЛЫЖКАЙ

На бярэзінскай зямлі ў гэтыя выхадныя славлі звычайную драўляную лыжку — трохметровы помнік паўсюднай рэчы хатняга ўжытку ўстанавілі ў райцэнтры. Кветкі, вінаград, якія ўпрыгожылі твор, сімвалізуюць сабой радасць, шчырасць і адкрытасць майстроў-стваральнікаў помніка — Яўгена і Паўла Асіпавых, Васіля Мурашкі і Аляксандра Паскробкі.

Адкрыццё помніка прымеркавалі да свята-конкурсу «Бярэзінская лыжка», што прайшоў другі раз. У гарадскім скверы сабраліся майстры-лыжкары Міншчыны не толькі прадэманстраваць сваё майстэрства, прыняць удзел у конкурсе, але і прапанаваць жыхарам горада і гасцям дакрануцца да гэтай на першы погляд няхотрай навукі — майстар-класы (а таксама, вядома ж, бойкі гандаль) праходзілі на працягу ўсяго свята.

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара.

Ганаровае права адкрыць помнік драўлянай лыжцы прадставілі аўтару помніка Яўгену Асіпава і маладому майстру, які працягвае традыцыі лыжкарства на Бярэзіншчыне, Паўлу Асіпава.

«МАЛОЧНЫ» МІЛЬЁН

Да 2015 года Магілёўская вобласць павінна дасягнуць рэалізацыі малака ў 1 мільён тон

Будаўніцтва новых комплексаў, рэканструкцыя старых фермаў, укараненне сучасных тэхналогій і павелічэнне пагадоў — вось шлях да будучых поспехаў у малачнай жывёлагадоўлі.

— З кожным годам ідзе планамернае павелічэнне валавой вытворчасці малака і яго рэалізацыі, — падкрэслівае намеснік старшыні Камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні Магілёўскага аблвыканкама Алег Маслак. Ён называе лічбы, якія паказваюць, што сёлета, у параўнанні з леташнімі паказчыкамі, вытворчасць малака (за 7 месяцаў) павялічылася на 5%, а рэалізацыя — на 10%. Паводле планаў, за год плануецца вырабіць больш за 800 тысяч тон малака і рэалізаваць больш за 730 тысяч тон.

У першую чаргу, за павелічэнне вытворчасці малака адказныя новыя прагрэсіўныя тэхналогіі. Павелічэнне пагадоў сёлета нязначнае — плюс 2%, а гэта толькі 3 тысячы кароў.

— Так, спрацавала тэхналогія, — пачынае Алег Маслак, які курьіруе пытанні жывёлагадоўлі ў рэгіёне. — У вобласці 575 фермаў. З іх 169 — з новымі тэхналогіямі, абсталявання сучаснымі даільнымі заламі. Іх менш за трэць, але менавіта там вырабляецца больш за палову малака.

Жывёлагадоўля Магілёўскай вобласці ўжо завяршыла эру «даення ў ведры»: на 1 студзеня 2012 года ў рэгіёне не засталася ніводнай фермы, дзе б даілі ў ведры і ў іх жа пераносілі малака. Аднак цяпер ужо і фермы, дзе працуюць з малакаправодамі, называюць старымі. Там, кажуць, жывёла стаіць як раней, на кані альбо ўручную раздаюць кармы, і не заўсёды можна ўкараніць усе новыя тэхналагічныя прыёмы. На новых і мадэрнізаваных фермах выкарыстоўваецца ўся тэхналогія, якая дазваляе атрымаваць больш малака.

— На працягу апошніх пяці гадоў ідзе мадэрнізацыя фермаў, — расказвае Алег Маслак. — У нас 183 сельскагаспадарчыя прадпрыемствы займаюцца вытворчасцю малака. Сёлета, паводле даручэння Прэзідэнта, трэба ў кожнай гаспадарцы рэкан-

струваць адну ферму, з абсталяваннем там сучаснай даільнай залы. Пералік гэтых фермаў вызначаны ўрадам. І мы працуем: ужо прыступілі да рэканструкцыі 162 малачнатаварных фермаў.

Рэканструкцыя, тлумачаць спецыялісты, — гэта фактычна новая ферма. Таму што побач з будынкам звычайна ўзводзіцца новая памешканні, а старое прыстаюваецца пад што-небудзь іншае.

Разам з рэканструкцыяй ідзе будаўніцтва абсалютна новых фермаў, згодна з праграмай развіцця малачнай галіны на 2010-2015 гады. Сёлета новых фермаў у вобласці павінна быць 14 (у прыватнасці, у Горацкім раёне, які прымае «Дажынкi-2012», і ў Шклоўскім).

Між тым, у рэгіёне вызначылі свой «фірменны» кірунак: тут будаўніцтва і рэканструкцыя фермаў ажыццяўляецца з выкарыстаннем драўляных канструкцый. Вясцоўцы гавораць, што драўніна стварае своеасаблівы клімат, які спрыяе добраму ўтрыманню жывёлы. У Камітэце па сельскай гаспадарцы настойваюць на тым, што самае галоўнае ў выкарыстанні мсцовага будаўнічага матэрыялу — гэта эканомія сродкаў. Будаўніцтва фермы з драўлянымі канструкцыямі абыдзецца цяпер у 20 мільярд рублёў, а з жалезабетону — даражэй.

Увядзенне ў строй новых малачнатаварных комплексаў азначае прыбавку ў малацэ. А нездарма цяпер у гаспадарках гавораць, што малако — гэта «жывы грошы». У некаторых СВК менавіта сродкі ад рэалізацыі малака складаюць большую частку выручкі, аж да 80%.

— Рэнтабельнасць вытворчасці малака ў вобласці за паўгоддзе складала 29,1%, а на асобных прадпрыемствах — больш за 40%, — кажа намеснік старшыні Камітэта па сельскай гаспадарцы. — Напрыклад, у Быхаўскім раёне рэнтабельнасць персягае 50%, у Горацкім — амаль 50%.

Каб дасягнуць такіх паказчыкаў, важныя не толькі аб'ём малака, але і яго якасць.

— Мадэрнізацыя фермаў дае нам у першую чаргу, магчымасць атрымаць ваць якаснае малака, гатунку «экстра» — гаворыць Алег Маслак. — З дапамогай тэхналагічных прыёмаў гэтае малака ў нас добра набываюць. А на старых фермах гатунка «экстра» атрымаць вельмі цяжка. Але там, дзе ёсць сучасныя даільныя залы, амаль 100% малака атрымаваюць гатункамі «экстра» і вышэйшым.

Праграма развіцця малачнай галіны ставіць перад жывёлаводамі Магілёўшчыны істотныя задачы: да 2015 года трэба мець 212 тысяч кароў (цяпер — 171 тысяч), вытворчасць малака павінна склаці 2,2 мільёна тон, а рэалізацыя — дасягнуць мільёна тон. Як кажуць, ёсць куды расці, таму што летась рэалізавана 584 тысячы тон малака, а 2015 год зусім не за гарамі.

— Сур'ёзныя планы, — пачынае куратар жывёлагадоўлі ў вобласці. — Рэканструкцыя фермаў прывядзе да павелічэння пагадоў жывёлы, спрадуюць новыя тэхналогіі. Вядома, малачная прамысловасць арыентавана на «экстра» атрымаць прадукцыю. Больш за 60% малачных прадуктаў (у пераліку на малака) і цяпер экспартуюць у замежжа.

Самае галоўнае, падкрэсліваюць у абласным Камітэце па сельскай гаспадарцы і харчаванні, гэта працаваць па праграме, прынятай на ўзроўні дзяржавы.

— Справа ў тым, што для выканання задачы мы прынялі яшчэ некалькі падпраграм, якія датычацца вытворчасці кармоў, аднаўлення стаўкі, ветэрынарнай працы і іншых, — падкрэслівае Алег Маслак. — Гэта пастаянна праца, карпатлівая, але крок за крокам мы набліжаемся да мэты і свой «малачны» мільён у вызначаны тэрмін атрымаем.

Ілона ІВАНОВА.

«Мэблевыя»... цыгарэты на 287 мільёнаў

Пад выглядам мэблі латвійскі кантрабандыст спрабаваў вывезці з Беларусі ў Еўрасоюз 84 тысячы пачкаў цыгарэт. Буйная партыя цыгарэт беларускай вытворчасці агульным коштам звыш 287 мільёнаў рублёў была затрымана віцебскімі мытнікамі ў пункце мытнага афармлення «Урбань».

Грамадзянін Латвіі пры перасячэнні мяжы прад'явіў беларускі мытнікам дакументы на мэблю (дзевяць месцаў вагой больш за 540 кілаграмаў). Але падчас агляду мытнікі ўбачылі, што за мэбляй знаходзіліся не заяўленыя ў таварна-суправадзальных дакументах цыгарэты з ацызнымі маркамі Рэспублікі Беларусь: 21 назва агульнай колькасцю больш за 84 тысячы пачкаў. Тытунёвыя вырабы канфіскаваны. Правадзіцца праверка.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Работнікі ўпалі з вышыні

Няшчасны выпадак адбыўся на тэрыторыі новабудойлі — аб'екта «Энергакрыніца на мясцовых відах паліва (кацельня)» — у Беразіно.

Як расказалі ў цэнтры прапаганды і навування пры Мінскім абласным упраўленні МНС, увечары пры мантажы даху будынка кацельні на вышыні 11 метраў адбыўся абрыў металічнага мосціка, які знаходзіўся паміж металічнымі апорамі. У выніку два работнікі ўпалі з вышыні. Мантажнікі будаўнічых канструкцый 1951 года нараджэння загінуў. Электразварач 1980 года нараджэння пацярпеў: з траўмамі рознай ступені цяжкасці яго шпіталізавалі ў Бярэзінскую цэнтральную раённую бальніцу. Пацярпелы знаходзіцца ў рэанімацыі, стан яго стабільна цяжка. Маркуюцца, што мантажны мосцік абрынуўся з-за падзення размешчанай вышэй металічнай бэлькі. Прычынай таму стаў надлом крапежнай дэталі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Вкуснее не найти!

ОАО Оршанский молочный комбинат

Республика Беларусь, г. Орша, ул. 1 Мая, д. 79
т./ф.: +375 216 22 00 71/т./ф.: +375 216 22 00 72
e-mail: om_omk@tut.by, www.orsha-moloko.com

95 ЗВЯЗДА

Віншаванне любімай газеце

«Хоць «Звязда» і не жанчына, Але ж праўда — малайчына...»

95 — гэта не сто, але ж дата таксама прыгожая! Таму ўсім супрацоўнікам «Звязды» здароўя, грошай і плёну ў працы... Чытачам — адлаведна — цікавых, змястоўных матэрыялаў! Бо

Беларуская газета — Што разумная кабетка: Многа знае, усё расказае, Шмат вузлоў цяжкіх развяза. А якога смеху варты, Я байкі, яе жарты! ...Хоць «Звязда» і не жанчына, Але ж праўда — малайчына: Беларускі! Гаспадыня! І у хаце, і ў краіне!

Наталія Сямёнаўна КАПУСТА, в. Урублеўшчына, Валожынскі раён.

АЛЕ НАРОД НА ПРОВАДЗЕ!

АБО ВЕСЕЛІЕ І ПРАДЭМОНСТРАЦЫЯ ГІСТОРЫІ З ЖЫЦЦЯМ «ЗВЯЗДА»

ЗАМОВА

У далёкія 50-я гады мінулага стагоддзя мы былі малымі, але ж цікавалі за старэйшымі. Асабліва — за дзеўкамі, за хлопцамі, нам трэба было пабачыць, дзе яны парамі ходзяць, пра што размаўляюць...

Добра памятаю: у нашай вёсцы жыў тады стары кавалер. Нупрэм яго бацкі назвалі. А падлеткі гэтакі і рады, бо можна ж было, прабягаючы міма хаты, прыкрычаць: «Нупрэі, Нупрэі, да жаніся скары!».

Не без падставы крычалі, бо гэта наогул вельмі дзіўна было. Хлопец здаровы, прыгожы, да ўсякай работы здатны, добры (хто б ні паклікаў, да ўсіх ідзе, што ні папрасіў — робіць). Да ўсяго, ён пры грашак быў, вельмі хораша, акурата прапанаваў. Іншымі словамі, прыпеўку: «...Да ўсяго ён ого-го, толькі не да бабы» як пра Нупрэя нашага склалі. Не жаніцца ён, і ўсё тут...

Невядома, колькі б так цягнулася, калі б у тыя далёкія гады на працу ў калгас не прыслалі цыганку. Цыганка ім жылося: на кавалка хлеба зараблялі па-ўсякчаму. Але ж свайго не кідалі.

Вось адна з цыганак падышла да Нупрэя і кажа:

— Э-э, малады чалавек, ды на табе ж псота!.. Хочаш, зніму? І замову зроблю — на жаніцьбу? Нупрэі за вухам пачухай, падумай і — была ні была: давай, кажа.

Цыганка за справу. Перш-наперш людзям сказала, каб ад іх адышліся: варажбаў, маўляў, не любіць лішніх вачэй. А потым давай чараваць над дзецюком, давай шось гаварыць. І сама пры гэтым рукамі водзіць, то над яго галавой, то па грудзях, па баках, па... кішэнях.

Нупрэі збляў як палатно, але ж маўчыць — трывае, чакае.

І вось «чудадзейства» завяршылася. Цыганка тройчы перахрысціла дзецюка і кажа:

— Усё, даражэнькі: да любой дзеўкі цяпер можаш падыходзіць, з любой гаварыць! Любая табе рада будзе!

Дзяцюк падзякаваў, ледзь прытомны падаўся дамоў. І толькі там, да таго ж пад раніцу, згледзеў, што кішэні ў яго пустыя: грошай няма — забрала цыганка ўсе да капейкі.

Пашкадаваў быў. А потым падумай: ды ліха з імі, з тымі грашамі. Ён жа можа новых зарабіць. Галоўнае, каб тая замова дапамагла: каб пацягнула яго да нейкай з дзеўчат і каб тая не адліхнула.

Дзіўна, але ж і сапраўды нешта спрацавала. Можна проста пасмялеў халасцік і ў сябе паверыў; можна, чары падзейнічалі; а можа, Бог пакіраваў — але ж ажаніўся Нупрэі, зажыў, як чалавек!

Што да цыганкі той, то пасля «варажбы» прапала яна — як соль на вадзе.

Лідзія Фарботка,

в. Пруды, Стаўбцоўскі раён.

ЧЫРВОНЫЯ РУЖЫ І БЕЛЫ БЭЗ

...Ружа ў гародчыку ў сіпу ўвабралася. Яе (па-войну) я пусціла на плот. Ён у мяне без прэтэнзій — драўляны, з густам, па-майстэрску зроблены.

Карацей, некалькі дзён любаваліся — і сама, і людзі.

Але ж неяк пад вечар бачу: хлопчыкі міма бягуць і ўжо так на мой плот узіраюцца... Быць бядэ, падумала. І сапраўды: на наступны ранак як Мамай па кусце прапалоў!..

Сказаць, што дужа засмуціла — не, бо нішто ж не вечнае, ды і сфатаграфавач тую ружу пасла. А заодно — сваё юнацтва ўспомніла.

У той час прыкметай «круцізна» лічылася ўкраці што-небудзь, папаліць па чужых гарадах. Агуркі вось як у цэпры шукалі (барані божа навучыць якіх дурняў!)? Лажыліся на градку і каціліся: дзе замуляла — там гурок. Гаспадыні нараніца аж з сябе выходзілі, бо не так шкада агурка — гурачкі нішчыўся! То ці ж не паразіты?! Яшчэ і якія! Асабліва калі не ведаць, што цяперашнія куды далей пайшлі: яны цэрквы апаганяваюць.

Дык вось. Аднойчы пацягнула «на подзвіг» і мяне. Пасля апошняга ўрока падавала сваіх сябровак (таксама, між іншым, амаль выдатнік... Вучоба яшчэ важней за гулі была) і са змяўніцкім відам паведміла, што ў адным двары куст белага бэзу расцеў — можна «абчысціць»...

Дамовіліся і сустрэліся ноччу, а палове дванаццатай, калі нашай хаты.

Разам з дзеўчатамі пайшлі па вёсцы — да плота цёткі Малані па мяншцы Савецка (ад прозвішча Савіцкая). Куст там. Але ж цэпра — ну проста егіпецкая, хоць вока выкалі! Значыць, навобмамак трэба.

Паралезла цераз плот. Усё, што трапілася за ім, абмацала рукамі, абнохала, на нейкі стволік

нават ускараскалася — марна: няма тых белых сукевіцэў.

А дзеўкі ж за плотам нервуюцца, шыпяць: «Ну дзе ты там? Хутэй!...»

Здалася. Яшчэ раз перавалілася цераз плот, кажу: «Галляк, дзеўчаты. Ну ныйначай нехта апярдзіў!»

На тым і разышліся. А ўранні стала я ў школу збірацца, трыко выцягнула, у якім па бэз чужы лазаі, гляджу і даўмецца не магу: усё яно ў нейкім клеі!..

Адкуль ён, зразумела праз некалькі хвілін, калі прабягла міма ўчарашняя «савецкага» плоту. За ім аж зіхаець куст бялякага бэзу, а побач — туліліся... слівы. Вось па іх, «прамахнуўшыся», я якраз і каркаслася ў пошучку кветка.

...Дзеўкам, вядома ж, нічога не сказала, а то засмяялі б...
Соф'я Кусянюка, в. Лучыні, Рагачоўскі раён.

БЛІН І БЛІНЦЫ

Як толькі пачаліся канікулы, наш двор аж затрашчаў ад дзіцячага крыку. У паветры сталі лётаць словы-верабы, словы-сарокі, словы-сініцы, словы-вароны... А найчасцей увярх узнімалася аднакрылае слова «блін». Прапільвала яно над дваром і гучна чмякалася на футбольную пляцоўку!

— Гэй, блін, пас! Бі! Бліні! Мазіла! Прыгажуня Палінка ў футбольнай мітусні ўдзелу не брала. Хлопчыкі даверылі б ёй месца ганаровага судзі. Але ж вушкі дзеўчыніні няк не прымалі асобных слоў!.. Таму, скарыстаўшы момант, калі гульцы дакаралі крывабокі старэнькі мячык (маўляў, вось блін — цэліў у дзясцянку, а гэты галеш у варатара...), Палінка прапанавала: «А давайце расцвіў — можна на новы мяч. Хто скажа «блін», кладзе ў агульную скарбонку сто рублёў».

Гульцы падумалі і згадзіліся. Такім чынам «бліны» ў паветра сталі ўзлятаць усё радзей і радзей: хлопчыкам не хацелася заставацца без марозіва.

І вось аднойчы, патросыці поўнай скарбонкай, капітан загадкава абвясціў: грошай на мячкі павінна хапіць. Дзеці акурата злажылі іх у стосікі і пакіравалі ў крану. А калі вярнуліся, іх чакала чароўная Палінка. Удзях з бабуляй яны напаклі цэлую талерку духмяных блінцоў.

Ілья Ш, г. Мінск.

СПАГАДЛІВЫЯ ДЗІКІ

...Бабе Улі (ды ці ёй адной?) цяжка дажываць свой век. А тым больш у самоце — у вёсцы, дзе «жывых» пяць хат.

Але ж і ў горад да сына ёй пераязджаць не хочацца.

Не, нявестка ніштавата: дрэнных слоў ад яе бабуля не чула — прынамсі, калі гасціла там. Але ж занавеску ў кухню адхінула і па вачах убачыла: не так, кубак паставіла — не там, нешта сказала — загучна (суседзі могуць пачуць)...

Дык лепш жа дома ўжо, пакуль ногі носяць, пакуль можаш нешта рабіць!..

Сынок вось вясной да яе прыязджаў — дапамог, усклаў агарод. Бабуля, хоць і дзясцяты дзясцятак ужо, пасадзіла некалькі радкоў цыбулі, некалькі — морквы, бурокаў. А найбольшую граду пад бульбу адвляла. Сын нейкай заводнай прывёз, на рынку купіў. Казаў, што дужа ж смачная павінна быць, разварыстая і плодная, калі добра дагледзець!..

Вось бабуля ўсё лета і «пратанчыла»: граблямі баранавала яе, гачанкай абганяла-акучвала, сачыла, каб каларадскі жук не ўб'юўся, каб каля кусцаў ніводнай травінкі не было... Не тое што ў суседзі яе, у Параскі: пустазелле — вышэй за палы. Бабуля час ад часу ёй: «Як не сорамна... Не лянься, праралі...». А тая ў адказ: «Чорт яе не возьме, парасце — бульба зеляна не баіцца. Гэта ж не цыбулькі!..»

І вось жывінь ужо — можна капаць? З сонцам устала бабуля, перахрысцілася на абразы, папрасіла здароўеўча блізкім сваім, выйшла з хаты — рушыла напразткі да пясчухі сваёй, да бульбакі і...
Ледзь не самлела там! Учора увечары града як на малюначку была — акуратнеўка, роўная, а цяпер па баразэнках нібы смерч пранёсся. Прычынам — два разы: і ўздоўж, і ўпоперак!

— Параска, а Параска, — паклікала Ульяна суседку. — Паглядзі, што ў мяне дзікі нарабілі! З вясны казалася сыну, што ад лесу адгарадзіцца трэба, а яму ўсё часу няма! Што ж я капаць цяпер буду? Прапала праца мая, прапала бульбачка!.. А твая ж, Параска, ці злятае?

— Ды што ёй зробіцца, — адказвае тая. — У мой бур'ян ніякі дзік не палева. Навошта яму, калі побач твая — чысценькая, заводная. Ты ж яе на ўсю вёску расхвалывала... Вось дзікі і пачулі!.. Як ведалі, што ў сына твайго вечна часу няма і што бульбу адной капаць даведзецца. Вырашылі дапамагчы!.. Нічога, налета новую пасадзім, калі дажывём.

І дажываюць жа, дзясцяваць Богу, нашы бабулі, нашы дзеўці! Яшчэ і таму, што вельмі ж хоцца ўвесну пасадзіць бульбу, а восенню сабраць ураджай.

Галіна Нічypовіч, Уздзенскі раён. Рубрыку вядзе Валянціна ДОУНАР.

Даты	Падзеі	Людзі
1385 год — у Краўсім замку заключана ўнія, дзяржаўны саюз (унію) ВКЛ і Кароны Польскай. Краўскую унію падпісалі Ягайла, князь троскі Скірагіяла, мсціслаўскі Лугвен, ноўгарад-северскі Карыбут, троскі і гродзенскі Вітаўт. Агульным фактарам саюза з'яўлялася барацьба абедзвюх дзяржаў з Тэўтонскім ордэнам. У стварэнні саюза былі зацікаўлены літоўскі і беларускі феадалы, польская эліта, а таксама каталіцкая царква, якая атрымлівала магчымасць ахрысціць апошні паганскі народ у Еўропе. Абедзве дзяржавы аб'ядноўвалі адзін мастах, але кожная з іх мела сваю сістэму кіравання, праводзіла самастойную палітыку. Адбывалася паступовае збліжэнне дзяржаўных інстытутаў ВКЛ і Польшчы, а таксама культурнае збліжэнне вярхоў грамадства. Дзякуючы саюзу ўдалося ліквідаваць пагрозу з боку Тэўтонскага ордэна, перамагчы яго ў Грунвальдскай бітве 1410 года, адкрыць гандлёвыя шляхі ў Заходнюю Еўропу. Вынікам уніі былі шырокі дыпламатычны выхад ВКЛ у Еўропу, а таксама культурнае збліжэнне з іншымі краінамі Еўропы.		
1945 год — імператар Хірахіта падпісаў указ аб безагаворачнай капітуляцыі Японіі. На наступны дзень прэзідэнт ЗША Трумэн выступіў перад амерыканцамі з адпаведным павадамленнем. Тысячы людзей на вуліцах амерыканскіх гарадоў святкавалі перамогу, у той час як у Манчжурый яшчэ працягваліся жорсткія баі паміж савецкімі войскамі і Квантунскай арміяй. Яны скончыліся толькі 24 жніўня, а вызваленне Курільскіх астравоў і наогул было завершана толькі 1 верасня. У ЗША і Вялікабрытаніі да гэтага часу адзначаюць 15 жніўня як дзень перамогі над Японіяй, хоць акт аб капітуляцыі быў падпісаны толькі 2 верасня.		
1941 год — нарадзіўся (вёска Залатомяна Кармянскага раёна) Леанід Мікалаевіч Давыдзенка, беларускі вучоўны-эканаміст, доктар эканамічных навук (1990), прафесар (1991). Аўтар навуковых прац па праблемах дзяржаўнага рэгулявання сацыяльна-эканамічных адносін, аграрнай прамысловы і навукова-тэхналагічных працэсаў у эканоміцы Рэспублікі Беларусь.		Якўб Колас (1882—1956), народны паэт Беларусі:
Было сказана		
«Добра быць у дарозе, якую ты сам сабе выбіраеш».		

ТРЫНАЦЦАЦЬ НА ШЭСЦЬ

Спецыяльны карэспандэнт «Звязды» перадае з Лондана

Першая лічба — колькасць заваяваных медалёў, другая — віды спорту, у якіх спартсмены іх заваявалі. А ўсяго Беларусь была прадстаўлена ў 25 дысцыплінах. Выснову можна зрабіць самастойна. Мне ж застаецца расказаць аб апошніх днях знаходжання ў Лондане.

Фініш алімпіяды супаў з ферычным выступленнем нашых прадстаўніц мастацкай гімнастыкі. Напачатку парадвала Люба Чаркашына, заваяваўшы

«бронзу», а за некалькі гадзін да ўрачыстага закрыцця беларускія дзяўчаты-«трасцінчкі» выйгралі «серабро» ў камандных спаборніцтвах. Спраўднымі гераніямі памоста сталі Марына Ганчарова, Анастасія Іванкова, Наталля Яшчук, Аляксандра Наркевіч, Ксенія Санковіч і Аліна Туміловіч. Бравал! Пасля зорнага вы-

ступлення сваіх падначаленых галоўны трэнер Ірына Ляпярская адзначыла, што пры велізарнай канкурэнцыі «бронза» і «серабро» беларусак варты залатых

медалёў. Напярэдадні Ірына Юр'ёўна з надзеяй гаварыла, што «мы зробім усё, што можна, і ўсё, што ад нас залежыць, плюс яшчэ трохі...» Як бачым, слоў на вецер настаўнік беларускай каманды не кідае. Як і яе калега, галоўны трэнер па веславанні на каноз Уладзімір Шантаровіч. Яго прагноз на тры медалі аказаўся прарочым.

Абсалютна правальным стала выступленне беларускіх барцоў. Нават прыезд галоўнага барца ўсіх часоў — трохразовага алімпійскага чэмпіёна на вольнай барацьбе Аляксандра Мядзведзя — не натхніў нашых «вольнікаў» на падзвігі, і ўсе пяць прэтэндэнтаў вышлі з дыстанцыі за медалі на розных стадыях барцоўскага турніру. Калі не лічыць алімпійскае «золата» Надзеі Астапчук, уся астатняя гвардыя беларускіх лёгкаатлетаў у паўсутнюю чалавек была бледным цнем у параўнанні з нашымі суседзямі з Украіны, Расіі...

Учора ў Лондане назіраўся вялікі сход. Сотні аўтобусаў, аўтамабіляў, таксі накіраваліся на выезд з горада, каб свечасова даставіць шматлікіх удзельнікаў Алімпіяды гульняў у аэрапорты краіны. Цёплае надвор'е і магчымыя затары на дарогах прымуслі гасцей выбірацца на радзіму загадзя, з запасам часу

ў 3-4 гадзіны. Найбольшы паток назіраўся ў напрамку аднаго з буйнейшых аэрапортаў свету — «Хітроу». Значная частка беларускай дэлегацыі кіравалася дамоў менавіта праз галоўныя вароты краіны. Некаторыя ж мелі электронныя білеты на райс Лондан — Мінск, які выконваўся з другой па велічыню павятраўнай гавані брытанскай сталіцы — «Гатвіка». Сярод тых, хто меў прамы маршрут, — і большасць беларускіх журналістаў. У адрозненне ад многіх атлетаў, дамоў мы ляцелі з паўцёмным выкананнем дадоў. За два тыдні з хвосцінка пераадолена звыш тысячы кіламетраў дарог, у прэс-цэнтры скарыстаны кілаграмы белай паперы для прынтараў, купленыя неабходныя сувеніры ў дарогу, прайдзена паўсотні праверак службаў бяспекі, у рэдакцыі адрэаўлены дзясяткі матэрыялаў. Успаміны пра XXX лонданскія Алімпіяды яшчэ доўга будуць усплываць у кожнага, хто за гэты час з'явіўся з суветным спортам і стаў яго неад'емнай часткай.

Любоў ЧАРКАШЫНА, бронзавы прызёр Алімпіяды ў Лондане па мастацкай гімнастыцы:

«Я вырашыла завяршыць СПАРТЫЎНУЮ КАР'ЕРУ НА ПІКУ ФОРМЫ»

Ураджэнка Брэста Любоў Чаркашына, заваяваўшы «бронзу» на Алімпіяды гульняў у Лондане, ледзь не паўтарыла дасягненне мінчанкі Іны Жуквай, якая чатыры гады таму ў Пекіне ў індывідуальным заліку заваявала сярэбраны медаль.

Праўда, новаспечаны прызёр гульняў і тады спрабавала свае сілы, ды ўлада ад нашага лідара мастацкай гімнастыкі адварнула: Люба не ўвайшла ў фінал. На гэты раз зала «Уэбмолі-Арэна» ўзнагародзіла дзяўчыну з Беларусі бурнымі апладысмантамі. А калі па суме чатырох практыкаванняў — з абручом, мячом, булавамі і стужкай — высецілася сума ў 111,700, стала зразумела: быць ўзнагародзею. Сімвалічна, што медаль з'явіўся якраз у той час, калі Люба Чаркашына сабралася пакінуць гімнастычны дыван і завяршыць спартыўную кар'еру.

Пасля заканчэння індывідуальнага мнагабор'я прыма афіцыйнай гімнастыкі перад журналістамі не магла стрымаць эмоцыі.

— Люба, віншuem з цудоўным вынікам.

— Дзякуй. Праўда, я яшчэ не зусім зразумела, што адбылося.

— Нават тое, што заняць месца на п'едэстале сярод мастацка надзвычай складана: дзяўчаты з Расіі ўжо чатыры год не даюць нікому шанцаў.

— Ну, адно ж месца засталася вакантным. Вось Чаркашына я і заняла. Дарэчы, я гораць павіншавала і Яўгенію Канаева, якая стала двухразовай алімпійскай чэмпіёнкай, і яе калегу Дар'ю Дзімітрэву — сярэбранага прызёра. Адпаведна, атрымала кампліменты і ў свой адрас.

— Моцна перажывала перад заключнымі практыкаваннямі са стужкай?

— А як вы думаеце? Безумоўна, былі перажыванні, нават мандраж прысутнічаў. У такім стане спартсмен можа нарабіць шмат памылкаў к, наадварот, — сабраць нервы ў кулак. Вось я поўнацю і мабілізавала свае сілы і нервы. Праўда, столькі сіл каштавала мне такая арганіза-

ванасць у чатырох відах, што на практыкаванні са стужкай я ішла так, быццам бы панюхала нашатыр. Але ж, дзякуй Богу, усё атрымалася самым найлепшым чынам.

Пасля завяршэння заключнага практыкавання са стужкай ты пусціла слязу, нават перахрысцілася і вылядала крыху разгубленай. Така пасаж — гэта для таго, каб выклікаць пэўны асацыяцыі ў судоўскай брыгады ці таксісідэаграфі?

— Расплакалася я таму, што са стужкай у гэты вечар я рабіла тое, што хацела. А калі практыкаванне было зроблена на «выдатна», то мяне заклінулі эмоцыі. І я падсвідомо адчула, што заўтра ўжо не трэба будзе ісці ў залу трэніравацца, перажываць за кожны рух. А разгубленасць на твары тлумачыцца вельмі проста: ты не можаш паўнацэнна радавацца, пакуль судзіць не выставіць адзнакі. А то ўжо ў маёй кар'еры былі такія промахі: на адным з чэмпіянатаў свету пасля выступлення пачала радавацца бронзаваму медалю, забіўшы, што яшчэ не ўсе дзяўчаты выступілі. Дык вось, аказалася, што на фінішы турніру спарціўны мяне абшылі і я стала чацвёртай. Вось такі невясёлы аповед.

— На гэты раз гісторыя са шчаслівым фіналом. Відавочна, эмоцыі прымуслі цябе па-

12 жніўня на галоўным стадыёне XXX летняй Алімпіяды-2012 у Лондане патух агонь і брытанская сталіца перадала алімпійскую эстафету бразільскаму Рыа-дэ-Жанейра, які ў 2016 годзе стане наступным гаспадаром галоўных спартыўных стартаў чатырохгоддзя, паведамляе БЕЛТА. Трыумфатарамі юбілейных Гульняў можна лічыць спартсменаў ЗША, якія сталі першымі ў агульнакамандным медальным заліку. У актыве амерыканцаў 104 ўзнагароды. Другімі па агульнай колькасці ўзнагароды сталі кітайскія атлеты, у якіх 87 медалёў, трэцяе месца ў каманды Расіі — 82, а чацвёртае месца ў гаспадароў Алімпіяды гульняў спартсменам В'ялікабрытаніі — 65. Зборная Беларусі ў медальным заліку Лондана-2012 заняла 23-е месца, заваяваўшы 13 медалёў. Цяперашнія 13 алімпійскіх ўзнагарод — горшы паказчык у суверэннай гісторыі беларускага спорту на летніх Гульнях. У Атланце-1996 было 15 медалёў (1, 6, 8), у Сіднеі-2000 — 17 (3, 3, 11), у Афінах-2004 — 15 (2, 6, 7) і Пекіне-2008 — 19 (4, 5, 10).

Table with 5 columns: Country, Gold, Silver, Bronze, Total. Lists medal counts for various countries like USA, China, Russia, etc.

цаваць шчаслівы лонданскі дыван? — Гэта быў заканамерны жэст — я вырашыла завяршыць кар'еру на піку формы і проста развіталася з дываном. Лічу, што ўжо паразавяваць з вялікім спортам.

— Што называецца, трэба больш часу ўдзяляць сямейным справам? Тым больш што цябе з трыбуны гімнастычнай «Уэбмолі-Арэны» падтрымліваў муж Віктар.

— Так. Ён прыехаў у Лондан у самы апошні момант, разам з сябрамі. На выступленні я ведала, што нашоў у горадзе, і гэта было для мяне вялікай падтрымкай. Я задаволенна, што на гімнастычным турніры зноў з'явіўся беларускі сцяг, а з трыбуны мяне гучна падтрымлівалі.

— Якія бліжэйшыя жыццёвыя планы ў алімпійскага прызёра?

— Я развіталася з вялікім спортам, але не з гімнастыкай. Таму планы будучы звязаны з любімай справай, якой я аддала многія гады. У канцы верасня ў Японію ў мяне клубны чэмпіят свету. Як вядома, я ўжо падрадзіла свайму «А» чэмпіянату Італіі. Ён базируецца пад Міланам. У камандзе — 6 гімнасткаў. І кожны раз, калі прыязджаю, раблю адзін від практыкаванняў. Усяго наведваю Італію чатыры разы за сезон: двойчы — у кастрычніку, па адным разе — у лістападзе і снежні.

— Зразумела, што, выступаючы нават на прафесійным узроўні, ты будзеш у добрай форме. А раптам галоўны трэнер Ірына Ляпярская запрасіць паспрабаваць свае сілы на наступнай Алімпіядзе ў Бразіліі?

— Няхай мне дадуе Ірына Юр'ёўна, але наўрад ці я асмелюся на гэты крок. А вось сваёй дачцэ забараняць заняць гімнастыку не буду. Хоць упамінаць сваё дзяццельства і юнацтва, думаеце: а ці трэба іх пазбавіць шчаслівага часу дзеля дасягнення высокага спартыўнага выніку? Але цяпер, калі стала больш дарослай, зразумела: дзякуючы гімнастыцы ў мяне такое цікавае жыццё.

Table titled 'НЕАФІЦЫЙНЫ МЕДАЛЬНЫ ЗАЛІК' showing medal counts for various countries like Iran, USA, China, etc.

Матэрыялы падрыхтаваў Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Раман ПЕТРУШЭНКА, Вадзім МАХНЁЎ, сярэбраныя прызёры Алімпіяды ў Лондане:

«СУШЫЦЬ ВЁСЛЫ НЕ ЗЫРАЕМСЯ»

«Сярэбраны» заезд беларускіх майстроў веславання на байдарках, алімпійскіх чэмпіёнаў Пекіна Рамана Петрушэнка і Вадзіма Махнёва на спрытарскай дыстанцыі 200 метраў пакінуў надзею беларускім бальельшчыкам, што гэты від спорту жыве і што нашы спартсмены могуць склаці жорсткую канкурэнцыю ў гэтай дысцыпліне. Пасля выхаду на бераг да беларускіх журналістаў падышоў толькі Раман. Аднак яго з напарнікам хутка павезлі на ўзнагароджанне, пасля чаго ўжо з медалём на шыі ён вярнуўся ў зону для размовы з журналістамі.

— Раман, а што з Вадзімам? Засмуціўся?

— Не ведаю, спытайце яго самі (усе спробы прыцягнуць новаспечанага прызёра да размовы аказаліся марнымі. — Аўт.). Паколькі ён так вырашыў, значыць, я буду за сябе і за яго адказваць.

— Як склаўся заезд? Чакалі такога спрыту ад пераможцаў заезду — расіяна?

— Чаго ж не? Хлопцы маладыя — абодвум толькі за 20. Праўда, вельмі добра падрыхтаваныя. Яны заўсёды былі ў добрай форме, з'яўляліся бясспрэчнымі лідарамі. Настолькі яркімі, што ніхто падбадраджа пакуль не змог. Таму, у прынцыпе, і яны, і мы заслужана прыйшлі на фініш у адпаведнасці, як кажуча, з дзюком рэзультатам. Дарэчы, яны толькі ў гэтым годзе сабралі свой экіпаж. І з самага пачатку сезона паказвалі такія хуткасці, як раней мы ў чацвёрцы. Таму я не здзіўляюся, чаму яны сталі «залатымі» медалістамі.

Больш крыўдна за сябе, што мы не поўнацю рэалізавалі свае магчымасці. Вось я размаўляю з вамі, а ў душы — нейкая спустошанасць адчуваецца. Крыўдна за тое, што не змоглі поўнацю выклісаць. Можна сказаць, не рэалізавалі сябе. Заваліліся ў сярэдзіне дыстанцыі. Давялося шмат наганяць. Таму атрымліваецца, што для нас дыстанцыя была ледзь скаменчанай. Асабліва, паўтарыся, яе сярэдзіна — вельмі шмат упусцілі. Напачатку шмат прайгралі англічанам, а потым, праз 30-40 метраў, давялося ўсіх даставіць. А гэты ўжо вялікі прайгрый. Тым не менш мы з Вадзім заваявалі, што нам удалося сабраць усё алімпійскі медальны набор: «золата» і «бронза» Пекіна плюс цяперашняе «серабро». Бо кар'ера будзе хутка ісці да завяршэння. Усё ж такі, як і круці, а мне хутка

споўніцца 32 гады, а Вадзім на год за мяне старэйшы. Атрымалася, што беларускі экіпаж — адзін з самых «старых», якія ўдзельнічалі ў заездзе.

— Зразумела, што вы, як прафесіяналы, не маглі аддаваць загады перамогу — надзея на «золата» заставалася да апошняга. Недарэмна ж у Рамана Петрушэнка і Вадзіма Махнёва даволі прадстаўнічы бароды. У Пекіне, дзе вы заваявалі «золата» ў пары і «бронзу» ў чацвёрцы, таксама перад стартамі не галіліся?

— Так. Там была барада, але не такая вялікая. Так я ведаеце, што ў спартсменаў прыкімета такія — не галіцца да стартаў. Глядзіш, і пашанцуе. Тым больш што цэлы год мотанакіравана трэніраваліся для дасягнення піку формы менавіта ў Лондане.

— Даволі рэзкі вецер не стаў перашкодай для больш хуткага заезду?

— Сённяшняя ўмова надвор'я для нас былі што трэба. Вецер быў адносна прамы, таму ўмова на канале былі аднолькавымі для ўсіх удзельнікаў стартаў.

— На папярэдніх дзвюх Алімпіядах, у Афінах і Пекіне, вы 200 метраў не ездзілі — замест іх былі 1000 і 500 метраў. Наколькі ўдалося прывыкнуць да новай дысцыпліны?

— Скажам так: новая гонка з'явілася ў алімпійскай праграме ўсёго два гады таму. Раней яна не ўваходзіла ў гэты спіс, хоць на чэмпіянатах Еўропы і свету медалі разыгрываліся. Таму яна стала пакрыху развівацца. І мы перакваліфікаваліся з 500 на 200 метраў.

— Цяжка было перакваліфікавацца?

— Не скажу бы, што мы з Вадзімам вельмі пацярпелі ад такіх змяненняў. Усё ж такі былі чэмпіёнамі свету ў 2007 годзе ў германскім

Дуйсбургу і ў 2009-м — у канадскім Дартмудзе на гэтай дыстанцыі. Таму былі знаёмы з новай дысцыплінай, што называецца, на «ты». Але ж сапернікі нашы таксама не спалі ў шапку і сямімільнымі крокамі пазнавалі азы 200-метравага спрынту. Не скажу, што яны змаглі далёка прайсці наперад, аднак ад нас яны дакладна не адсталі.

— Значыць, склад фінальнай васьмёркі быў што ні ёсць самы грозны? — Лічу, што на сённяшні момант апыталіся склад, які мог бы быць. Практычна ўсе сапернікі — чэмпіёны свету, у тым ліку і двухразовыя, пераможцы этапаў Кубка свету. Таму, пакаўшы руку на сэрца, тое, што мы прыйшлі на фініш другія — гэта надзвычайны вынік. Хоць па-жэра, і з Белаэзёрка, калі мы сабе кашу варылі, і заканчваючы паўнацэннымі зборамі за мяжой у цывілізаваных камфортных умовах.

— Настрою ў алімпійскай вёсцы перад стартаў ніхто не сапсаваў?

— Што вы? Якія праблемы? Вясларны канал адпавядае ўсім стандартам, хоць на Алімпіядзе ў Пекіне ён быў больш «ціхім» — там вецер амаль не адчуваўся. А ў астатнім — усё ў парадку. Ды і ці маглі быць якія-небудзь пытанні? Мы прывыклі да усёго. Пачынаючы з Белаэзёрка, калі мы сабе кашу варылі, і заканчваючы паўнацэннымі зборамі за мяжой у цывілізаваных камфортных умовах.

— Справа, магчыма, ва ўзросце?

— Не скажу бы. На маёй памяці «золата» выйгралі людзі, якім было і па 40 гадоў.

— Значыць, можна спадзявацца, што вы з Вадзімам будзеце рыхтавацца і да наступных Гульняў у Рыа-дэ-Жанейра?

— Так далёка яшчэ не глядзім. Але сушыць вёслы пакуль не збіраемся. Галоўнае, каб трэнеры рыхтавалі нас мотанакіравана на галоўныя стартаў. А то калі ты ўвесь перада-алімпійскі цыкл працуеш на мяжы магчымага, то эмацыянальна спустааешся. Зразумела, што нас трэба падвозіць да піку формы толькі раз у гэты перыяд. Інакш у нашым узросце ты можаш не сабрацца на новыя падзвігі.

— Куды перададце прэмію Прэідэнца-кага спартыўнага клуба ў 75 мільёнаў рублёў?

— Былі б грошы, а куды іх аддаць — не пытанне. Мы з Вадзімам вырашылі перадаць прэмію Мазырскай спартыўнай школе прафсаюзаў. Адкуль мы выйшлі і дзе кавалі свае медалі. Паміны ж чэмпіёны і прызёры алімпіяд кіпаціцца аб дастойнай змене!

СЁННЯ

Table with 4 columns: Location, Sunrise, Sunset, Daylight. Lists data for Minsk, Vitebsk, Mогілёў, Grodno, Brest.

Фота Марыны БЕЛІКОВІЧ.

ЗАЎТРА

Weather forecast section for Belarusian cities including Vitebsk, Grodno, Minsk, Mogilev, Brest, Gomel, and neighboring cities like Warsaw, Kyiv, Riga, Vilnius, Makhkba, and Simferopol.

УСМІХНЕМСЯ

Калі вы збіраецеся пасварыцца з жонкай, добра падумайце: вам хвілін праз 10-15 надакучыць, а ёй — не!

— Табе спадабаліся Гавай? — Не. Я думаю, там усё будзе хадзіць у спадніцах з ліцыя і са шкарлупінай какаса на галаве. А я адзін такі быў.

Радасцю ў нас прынята дзяліцца адразу з усім кварталам, які спіць...

— Як адозночыць папулярнага спевака ад радавога? — Радавы збірае стадыёны, а папулярны за тыя ж грошы — 50 чалавек у рэстаране.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ПАХІМЕНКА, Т. ПАДАЛІК (намеснік галоўнага рэдактара), С. ПРЮТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСКОЛЬКА, С. РАСКОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СІВДРЫЦКАЯ, В. ЦЕЛШУК, Л. ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, падлікі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, скартарыята — 292 05 82, аддзельна за выпуск дадаткаў: «Чырвоны змен» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКАЛІМЫ e-mail: rek@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падобны і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Радзіцкая па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адраснасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Відавецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 27.631. Індэкс 63850. Зак. № 3700. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісанні ў 19.30 13 жніўня 2012 года.